

وريا ئەحمەد: بۇ زۆر كىرى لايەنگىرى سىياسىي، ئابى ھەر گۇرانىبىژىك ھەزى كىرى كلىپى بۇ بىرى

ھەقپەقپىنى: ئازاد ەبدولواھىد

وريا ئەحمەد كە لە بنەمالەيەكى ھونەرپەروردەدا چاوى ھەلئناوہ و گۆش كراوہ، يەككە لە ھونەرمەندە ديار و ناسراوہكانى بواری ھونەرى گۇرانى و مۇسىقاي كوردى، كە پىنم وا نىيە كەسى گوىى لەو ھونەرە گرتى، ناوى ئەم ھونەرمەندەى نەبىستى.

ئەم ھونەرمەندە، ھونەرەكەى خوى خوشدھوى و تا ئىستا ئەم خولايەى بە ھىچ شتىكى دى نەگۇرپوئەتەو، بۇيە بە بەردھوامى لە سالانى شەستەو تا ئەمرۆ خەرىكى خزمەت كىردىتى و بە يەككە لە خاوەن بەخشش و چالاكەكان دادەنرى.

بىجگە لەوہى ژەنىارىكى چاكە و بە دەيان ئاوازي جوانى داناوہ، چەندىن گۇرانى ئامادە كىردوئەتەو و پىشەكى بۇ زۆرى تىرىش داناوہ، كارىكى باشىشى لە ناساندن و دۆزىنەوہى بەھرە و تواناي نويدا كىردوہ و دەستگىرۆيى كىردوون.

سەرھراي ئەوہش لە دامەزاندن و سەرپەرشتى كىردنى (۸) تىپى ھونەرىي جۇراوچۆرى مۇسىقايي بەشدارى كىردوہ كە ھەر يەكەيان لە ئاستى خۇيانەوہ تەكانىكى بە بزاقى ھونەرى مۇسىقا و گۇرانى كوردى داوہ، لە سەرۆوى ھەمووشيانەوہ (تىپى باواجى كۆيە) يە كە تا ئەمرۆكەش كارەكانيان لە گويچكەى گويگرانىدا دەزرىنگىتەوہ. بۇ يەكەمجارىش بوو لە كوردستان تىپىكى تايبەت بە ئافرەتان بە ناوى (خانزاد) دامەزاند كە سەرچەم ئەندامانى ئەو تىپە خوى پىي گەياندبوون.

ئەمانە ھەموويان لەولا بوەستن، خۇ تەرخانكىردنى ئەم ھونەرمەندە بۇ كىردنەوہى بەردھوامى خولى مۇسىقا بۇ مندالانى كورد بەشىكى دىكەى كۆشش و تەقەللای ئەم ھونەرمەندەيە كە لە رىگەى چالاكى قوتابخانەوہ سالانە چەندان بەھرەى مندالانەى پىگەياندوہ و ناساندوہ تا ھۆگرانى زۆرتىر بۇ ئەم ھونەرە دروست بكات. لەم چاوپېكەوتنە فراوانەشدا ويستمان زياتر بە ناو ئەو خزمەت و رەنج و تەقەللایانەدا بچىنە خوارى و بىدوئىن.

جان تۆماس، وریا ئەحمەد، نازاد عەبدولواھید

ئەوێ بۆ، ئەو کاتە لە گوندی «سوسو» بوو لەبن چیاى سەفین. چوو مە خزمەتی، سێ شەو لە لای بووم، چاوپیکه و تنه که م بە سێ کاسیت له گهه له نهجام داوه و له لای خۆم پاراستوومه. چاوپیکه و تنم له گهه کاک عەو نیشدا ئەنجام داوه و فەرهادی کورپی له وی بوو، مامۆستا مەجید ناسنگەر و کەسێکی دیکه ی لیبوو کاتی چاوپیکه و تنم له گهه «عەبدولرەحمان رووتە» کردوو که پینشمه رگه یه کی دیرین بوو. گوتی کورپی خۆم جارێکیان له «نادی موظفین» دانیشتبووین گوتیان: ئەرێ کاک تایه ر ئەو «شیرین به هاره» به هی کتیبه ؟ ده بوست بلێ هی خۆمه، گوتم: تایه ر پاش مردوو ان درۆ ناکرێ. ئەمن شایه دی میژووم که هی کاک (ئەحمەدی حەمه مه لا) یه، گوتی: وه لاله ی راست ده که ی.

حەمه ره شیدی شیرزاد هه بوو، ماله ی له قه لادزی بوو، ئەویش له گۆرانی گوتندا شاگردی بابم بوو، ده یگوت بابت هانی داوم گۆرانی بلیم. ته نانه ت کاک عه و نونی پینی گوتم: هه ر «شیرین به هاره» نا، گۆرانی «وتم ئە ی کچ له گه شتی، شارستانی یا ده شتی» ئەوه شیعری منه، هه ر یه که م جار خۆیندمه وه بابت ئەو ئاوازی بۆ دانا، گوتی: تایه ر توفیق ئەم گۆرانییه له بابت فیڕ بوو. هه روه ها گوتی شیعریکی «مه یلی» هه یه من کردمه پینج خشته کی که به «وا چرای کولمت..» ده ست پیده کا، ئەوه ش ئاوازه که ی هی بابه.

که واته بابم گه له ئاوازی داناوه و ده نگیشی خۆش بووه، به لام حه زی نه ده کرد، یان له راستیدا پینی عه یب بوو ده نگه ی تۆمار بکرێ، به داخه وه زووش کۆچی دوایی کرد (سالی ۱۹۶۹) و من پیرانه گه ی شتم لیبی بپرسم چه ند ئاوازی داناوه و کامه ئاوازی هی ئەون.

رامان: ئەو بارودۆخه ی له ده وره ی خۆت و خیزانت باس ت کرد، له گهه له وه شدا که کۆیه مه له نه ندیکه ی

رامان: سه ره تا زۆر زۆر به خه رها تنه وه ت ده که ین بۆ کورده ستان هه روه ها بۆ باره گای گۆقاری رامان.. حه ز ده که ین سه به ره ت به خۆت، به خۆیندنت.. به باری ژیان ت، به خا نه واده ت و به ژیا نی مندالی ت بۆمان بدویی؟

وریا ئەحمەد: سالی (۱۹۵۷) له گه ره کی (به فری قه ندی) شاری کۆیه له دایک بووم. خۆیندنی سه ره تایی و ناوه ندیم هه ر له کۆیه ته واه کردوو، دواییش په یمانگه ی مامۆستا یانم ته واه کردوو. پر به دل حه زم ده کرد بچمه په یمانگه ی هونه ره جوانه کان، من که کۆمه ری (۷۳) م له سیی ناوه ندی به ده ست هینابوو خۆیندنی په یمانگه ی مامۆستا یان و هونه ره جوانه کانیش هه ر سێ سال بوو، به کۆمه ری (۵۰) ش له په یمانگه ی هونه ره جوانه کان وه رده گیرام، چونکه به هه ره که شم هه بوو، به لام که به باوکم گوت، مامیشم دانیشتبوو، مام به کسه ر هه لیدایه، به بابمی گوت: ئەحمەد کورپه که ت ده که یه چاره ش؟ بابیشم گوتی: کورپم گوت لیبی، ئەوه برا گه وری خۆمه ئەوه ام پیده لێ، ده بی خه لکی چیم پیلین؟

هه رچه نده من تاقانه بووم. بابم سێ چوار کورپی مردبوو، حه وت جار به ند کرابوو، دوا جاریان سالی (۱۹۶۳) بوو که له گهه تیکۆشه رانی شاری کۆیه دا گیرابوو، ئەو پیاویکی سیاسی بوو، هه موو جارێ ده یگوت: کورپم من له (تووه) وه تیدا بووم. ئەوسا حزبی شیوعی ناوی تووه بووه له عیراق، دوایی له ژیا نه وه ی کورد که پینان گوتوه (ژێ. کاف) و له پار تی هیوا له گهه ره فیق حیلمی و ئەوان ده سه ته ی دامه زرینه ر بووه، هه میشه پتوه ندی و تیکه لای له گهه سیاسییه کاندا هه بوو، له زاری ئەوم گوتی لیبوو که له گهه «عه و نونی یووسف» و بنه ماله ی «عه لی ئاغای» له نپوانیان ها توچۆ هه بووه، «کاکه ی حاجی مه حموود» هه بووه له که رکوک، له سلیمانی «عیزه ت مه دفه عی» و «ئیبراهیم ئەحمەد» هه بووه، ئەوانه هه میشه پتوه ندییان پیکه وه هه بووه. خۆشی له کۆیه براده ری «عه و نونی» و «دلدار» ی شاعیر و عومه ر عەبدوللای برا گه وری «عه لی عەبدوللای» و «مه لا حه سه نی سه عید» هه بوو. ئەمانه هه موویان که سانی نیشتمانپه روه ر بوونه. دلدار ی شاعیر له دیوانه که بیدا که مامۆستا عەبدولخالق عه لاهه دین به چاپی گه یاندوو، له ده ستنووسیکی خۆیدا باسی بابم ده کا و ده لێ براده ریکم هه بوو ناوی «ئەحمەدی حەمه مه لا» بووه، که گه نه جیکی مه یله و ره نگ زه رد و درێژ و نپوچه وان پانیک بووه.

من چووم له گهه له کاک عومه ر چاوپیکه و تنم کرد پیش

ده گوت پټيان ده گوت «کزه»، من به مندالی له باوه شی بوومه گوتی به مه قامه کانی گۆش کردووم. به هرکه وهک تووتیکه دهیچینی، پتوبستی به ناو و تیشکی رۆژ و نهو شتانه ههیه بو نهوهی گه شه بکا.

رامان: به رای تو نه بوونی یان لاوازی پاشخانی رۆشنییری هونه رهنه ند هۆیه ک نییه بو نهو پاشا گهردانیهی له هونه ری موسیقادا باس ده کری؟

وریا نه حمه د: حه تمه ن، هه میشه نه وهیه کی رۆشنییر کاربگه ری خوی ده بی بو نهوهی هونه ره که جوانتر گه شه بکا.

رامان: له شه سته کان، یان هه فتاکاندا وهک گۆرانیهیتر ده رکه وتی، که چی له پر وهک گۆرانیهیتر ون بووی و له بواری موسیقا و ناوازدانان خۆت دۆزییه وه هۆی نه مه چ بوو؟

وریا نه حمه د: من له گه ل هاوړتیا مندا که ده چوینه چنارۆک گۆرانیهی ده گوت. چه ند براده ریک هه بوون که له من به ته مه نتر بوون، وهک ماموستا زا هیر محمه د و مه لا نه نوهری ره حمه تی و سه ردار و ئیسماعیل و فوناد سه عید و .. تاد، نه وانه هه موویان هانی منیان ددها، زۆر دهنگی منیان پیخۆش بوو، به تاییه تی له و دانیشتنانهی خواردنه وه له چنارۆک و سه فه ره کاند، به راستی دهنگیشم چاک ده هات، له ئاهه نکه کانی رانییه و قه لادزی، له شاری کۆیه و له سلیمانی ده رۆژ ئاهه نگ له گه ل تیپی باواچی ده کرا، یه که م به ره میه شمان له ته له قزیونی به غدا، گۆرانیهی ک بوو، ناوازیکی فۆلکلۆری بوو که شیعریکی نویم به به ردا کرد، شیعر «په میان شکین» ی ئیبراهیم نه حمه د بوو، به لام هه ندی هۆکار هه بوون که من له و هه نگا وه م په شیمان بیه وه.

که چوینه ته له قزیون زۆر ماندوو کراین، له کۆیه را سیتزه که س به سه یاره ی جیب چوینه به غدا، سی بازگه له سه ر یتیمان هه بوو، تو زمان لیده نیشت، که ده گه یشتینه به غدا ده بوو پیش هه موو شتییک بچین خۆمان و جلمان بشۆین، جگه له حاله تی ده روونی و سایکۆلۆژی که ده یان شکاندین و ده یان پروو خاندین، جانتا کانیان ده پیشکنین، به توو په یی ده یان نه یانینه خواری، ئیستا بو نمونه کورپه کی خۆم، چونکه نه و شتانه یان نه دیوه ههستی پیناکه ن نه و له شاری خۆیه تی، کوردیک دی پیشوازی لیده کا، نه وی وینه ده گری کورده، نه وهی ده رگه ی ته له قزیونت لیده کاته وه کورده، کلیپه که شت بو ته واو ده کات تو هه ستیسی پیناکه ی. نه و کاته ته عامولی ئیه مه له گه ل عه ره ب بوو. ئیمکانیاتی ستۆدیۆش زۆر خراب

رۆشنییری و هونه رییه، نه مانه چ کاربگه رییه کیان هه بوو بو نهوهی له دنیای هونه ر بگیر سیتته وه؟

وریا نه حمه د: زۆرجار گوتیمان لیبوو و پیش ئیه مه ش گوتراوه که کۆیه مه لبه ندی هونه ره. کۆیه شاریکه له رۆژه لاته وه چیای هه ییه سو لتان، له باکووری رۆژئاوا یه وه چیای باواجیه، له خواره وه به چیای خالخالان ده وره دراوه و لووتکه ی پیره مه گروونی له لای دوکانه وه لی دیاره، نه و رووباره ی له سه رچاوه ی حه مامۆکه وه دی، نه و ره زی پشت کۆیه که باخچه ی سه ره زانی پیده لین، بن دار زه یتوونه کانی هه رمۆته، سه ر شاخی مشکه، سه ر ته مه مان، کانیه، ئومه ر خوچان، ره زی شه مه ی... نه م جیگایانه به تاییه تی له وه زی به هاراند کۆیه وهک به هه شتییک لیده که ن، تو نه گه ر به هره ی هونه ریش تیدا نه بی له لات دروستی ده کا. من وای ده بینم، نه و هه موو شاعیره، حاجی قادر و که یفی و محمه د توفیق وردی، نه مین ئاغای نه ختر، دلدار، دلزار، که ریم شاره زا، سامی عه ودال و جه نابت (نازاد عه بدولوا حید) و قوبادی جه لیزاده و فه یله سووفیکی وهک مه سهوود محمه د و بابی واته مه لای گه وره ی کۆیه، جگه له ده نگ خۆشانیکی وهک مه ریبتی قه شه شابیل و حنیانه خرپه و سبوه و نه شه تی ره شید ئاغا و نه حمه دی حه مه مه لا و حه مه ده مینی عه باس و مه لا نه سه عد و ره فیق چارچاو و مه لا نه حمه دی مه ولوودان و فه قی نه حمه ده کۆره، باقی هه للاق و سه للاح محمه د و ئیبراهیم ساییر و.. تاد که له کۆیه سه ریان هه لداوه.

مۆسیقا بو چیتر و خۆشیی خه لکه، نه و بیره کۆنانه ی ئیه مه هه مانبوو حه ز ده که م نه مین

رامان: نه ی بو هونه ری موسیقات هه لپژارد، هونه ریکی تری وهک شیوه کاری و شانۆت هه لنه یژارد؟

وریا نه حمه د: به هره، شتیکی خوایه. مرۆف که له دایک ده بی به هره یه کی هه یه، هه یه حه زی له وه رزشه، هه یه حه زی له شیوه کارییه. با م ته ئیسیریکی هونه ری گه وره ی له سه ر من هه بوو بو نهوهی به ره و هونه ری موسیقا بۆم. با م خوی که مه قامی ده گوت، جۆریک مه قامی

باواجی، له قوتابخانه‌ی باواجی، به‌ریتوبه‌بهری قوتابخانه‌که خوا لیخوښبو «زه‌کی ته‌حمده ههناری» بو، به‌ریتوبه‌بهره‌کانی دی ناماده‌نبون جیگامان بدنه‌ی. له هایندا نه و قوتابخانه‌که‌ی خوی دابوینی، ماموستا زاهیر ماموستای سرود و موسیقا بو. نه‌وه وه‌ک ده‌سپیکتی. دوابی من و نه‌وه پیاوه بوینه ده‌سته‌ی دامه‌زرتنه‌ریش. نیمه ده‌کس بوین، مهرجه‌که و ابو ههر که‌سه‌ی ده‌ دینار دابنیتین. حیساییک له بانکی کۆبه بکه‌نوه، سه‌کس ده‌رچوی په‌یمانگه‌ی هونه‌ره جوانه‌کان بوون. نه‌وه سه‌کسه مه‌لا نه‌نوه‌ری ره‌حمه‌تی و ماموستا زاهیر و ماموستا سهردار نه‌حمده بوون. ده‌وری «جه‌لال بیتوشی» شمان نابی له بیرچی. به‌راستی نه‌وه نه‌بویه مؤله‌تیا به نیمه نه‌ده‌دا. بارود‌خیتی و ابو، دوژمنایه‌تیبی کورد ده‌کرا، هه‌ولیر و سلیمانی چهن‌دین سال بو به‌ دوايه‌وه بوون، نه‌یان‌دابوون. نه‌وه پیاوه سه‌رۆکی به‌شی وینه‌ی سینهمایی بو له تله‌فزیونی به‌غدا، نه‌وه بو نیمه‌ی ته‌واو کرد، وه‌ک میژوو مرؤف ده‌بی شتی راست بلتی، که ده‌چوینه به‌غدا له‌و ژورور بو نه‌وه ژورور به‌ خوښ‌حالییه‌وه به‌ پیشمان ده‌کوت، تا مؤله‌ته‌که‌ی داینه‌وه. نه‌مه به‌که‌م تیپمان بو. دوايه‌که بوینه پیشمه‌رگه، تیپی موسیقای شورمان هه‌بو.

پامان: سالی (۱۹۷۴)؟

وریا نه‌حمده: به‌لێ... ماموستا نه‌نوه‌ره‌داغی و خالید سه‌رکار و دلیر ئیبراهیم و فره‌نسیس داود و نه‌لبیرت عیسا و فه‌ریدی براگه‌وره‌ی نه‌لبیرت و سه‌باح هه‌مه‌ده‌مین که‌رکوک و سهردار نه‌حمده کۆبی و ره‌نجبه‌ره خوشناو بوون، ئینجا گۆرانیبیژه‌کان، هه‌سه‌ن گه‌رمیانی و عوسمان عه‌لی و ئیبراهیم سابیر کۆبی و نه‌جمه‌دین که‌رکوک هه‌بو سه‌کسیفونی لیده‌دا. عوسمان هه‌مه‌ده‌مین و نه‌نوه‌ره‌مه‌ده‌مین بوون. عومه‌ره سه‌رکار کلارنیتی ده‌ژنه‌ی. نه‌مه تیپی موسیقای شورش بو، دیاره له‌ژیر هیرشی تۆپ و فرۆکه‌دا. یه‌کی تفه‌نگیکیان دابوینی له‌ شانماندا بو، له‌بیرمه ره‌ژنامه‌نوس هاتبوون وینه‌مان ماوه، تفه‌نگی برنه‌وی سه‌رتۆیمان به‌ شانیکه‌وه‌یه و به‌ ده‌سته‌که‌ی دیکه‌شه‌وه موسیقا. جاریکیان له‌ چۆمان موسیقا‌مان بو هه‌سه‌ن گه‌رمیانی لیده‌دا و نه‌ویش گۆرانی ده‌گوت، له‌ پرناپالمیک ته‌قیه‌وه، که‌ چوینه ده‌ری دووکه‌لی هینده‌ی خانویه‌ک به‌رز بو.

دواي نسکۆی شورش، تیپی موسیقای هه‌ولیر دامه‌زراو براده‌ران داویان لیکردم سه‌رۆکایه‌تی تیپه‌که

بو، ده‌بویه به‌شپوه‌ی زیندوو بی، که‌چی ئیستا جاریک له‌ ستۆدیۆدا که‌ تۆمار ده‌که‌یت و جاریک دی دۆبلاژی ده‌که‌یت شتیکی ریکوییک ده‌رده‌چی. نه‌وه‌بوو گۆرانیه‌که‌م که‌ تۆمار کرا هه‌چ به‌ دلیم نه‌بوو، دواتر پاره‌ی ده‌عه‌تیکیشم دا تا نه‌وه گۆرانیه‌ په‌خش نه‌که‌ن.

موسیقاژهن سه‌ربازی نه‌ناسراوه و ههر دیارنیه‌، که‌سیکی وه‌ک موخته‌بای میرزاده که‌ دواي بیست سالان من تازه له‌ نه‌ورویا ناویم زانی، نه‌وه موسیقاژهنی که‌ هه‌سه‌ن زیره‌کی کرده هه‌سه‌ن زیره‌ک. هه‌سه‌ن زیره‌ک له‌ رادیۆ به‌غدا چهنده گۆرانی تۆمار کردبوو، ناویکی وه‌ک نه‌حمده‌ی شیحالی و گۆرانیبیژه‌کانی نه‌وه سه‌رده‌مه بوو، جیاوازییه‌کی وای نییه. دواتر که‌مانی موخته‌بای میرزاده له‌ گۆرانیه‌کانی «چارۆگه هه‌ولیریه» و «کرمانشان شاری شیرینم» و «نه‌ورۆز» دا نه‌وه رۆحه‌ی به‌ به‌ردا و نه‌وه پیاوه‌ی برده دنیا به‌کی دیکه و قالبتیکی دیکه‌وه، به‌لام کاره‌ساته‌که‌ لیره‌یه، من که‌ موسیقاژهنیک و نووسه‌ریشم ئینجا تازه ناوی ده‌زانم، بزانه چهنده به‌شخوراوه.

پامان: هه‌ز ده‌که‌ین باسی به‌شداریت له‌و تیپانه‌ی موزیکدا بکه‌ی که‌ پیمویه ژماره‌یان گه‌یشتۆته هه‌شت نۆیه‌ک، تیپه‌کانی باواجی و خانزاد و زیر و به‌م و تیپه‌کانی تر؟

وریا نه‌حمده: ده‌سپیکه‌که‌مان تیپی باواجی کۆبه‌یه که‌ سالی (۱۹۶۵) چوومه لایان به‌ ریگای ماموستا سهردار نه‌حمده‌وه. من که‌ خولیای موسیقا له‌ میسکی دابووم و ناگام له‌خۆم نه‌ماوو، ره‌ژتیکیان دیتیم له‌سه‌ره کۆلانه‌ی ره‌زان ده‌رۆم ده‌نگی شمشمالیک دی، نه‌وه ده‌نگه وه‌ک سیحر رایکیشام، به‌دواي ده‌نگه‌که‌دا چووم. به‌ناو نه‌وه دارانه و جریوه‌ی بالنده‌کان و خۆره‌ خوری ناوی رووباره‌که‌ کوریک دانیشتوه نه‌م شمشاله لیده‌دا، خوښم نه‌مزانئ چۆن به‌دواي ده‌نگه‌که‌دا ره‌یشتم و گه‌یشتمه لای نه‌وه کوره که‌ سه‌یر ده‌که‌م ماموستا (سهردار نه‌حمده‌ه). نه‌مزانئ له‌ خوښیان چبه‌که‌م. گوتم: به‌ راستی شتی وا له‌ کۆبه هه‌یه؟ موسیقا و نه‌غمه‌ی نه‌وا شیرن، نه‌وه موسیقا خاوتنه له‌ شاری خۆم هه‌یه و نازانم؟ زۆری پیخوښ بوو، وای لیتهات بوینه براده‌ره و هاتوچۆی یه‌کترمان ده‌کرد. چایخانه‌یه‌ک هه‌بوو ئیواران ده‌چوینه نه‌وی. نه‌وه دو‌میننه‌ی ده‌کرد و من پرسیارم لیده‌کرد: کاک سهردار نه‌وه نۆته کرۆشه یان نا؟ نه‌وه نوقته‌ی له‌ پیشیه‌تی چیه‌یه؟ نه‌وه ده‌سرازه به‌ سه‌ر نۆته‌که‌دا چیه‌یه؟ من نه‌وه‌ها فی‌ر بوومه. نه‌وه کوره که‌ دیتی به‌هره‌م هه‌یه منی برده تیپی

تیپی موسیقای باواجی - کۆبه

ئاوازیشت داناوه و پیشه‌کی موسیقاییت بۆ زۆر گۆرانی داناوه و گۆرانیشت تاماده کردوو. له ناو ئەو بوارانهدا زیاتر خۆت له کامیانددا دەبینیتوه؟

وریا ئەحمەد: پیشه‌کی با دان به‌وه‌دا بنییم من وه‌ک به‌هره‌ی موسیقا زۆریش ته‌مه‌ل بوومه. پاشان من له‌سه‌رده‌می لاویدا جورته‌تم که‌م بوو، خۆشه‌ مرۆف پاشکاو بێ، له‌سه‌ره‌تای لاویدا ئەو توانایانه‌ی من هه‌مبوه‌ هیچم که‌متر نه‌بووه‌ له‌و گه‌نجانه‌ی ئیستا که‌ له‌ (پۆپ) گۆرانی ده‌لێن، به‌لام من جورته‌تم که‌م بوو، ئەوه‌ش هۆکاری خۆی هه‌بووه. له‌سه‌رده‌می ئیمه‌دا که‌ باب هه‌ر لێی ده‌داین، مامۆستا هه‌ر لێی ده‌داین، سه‌رکۆنه‌ ده‌کرین، دیاره‌ من خۆشم که‌متره‌م هه‌بووه. به‌هه‌رحال له‌و رۆژه‌وه‌ که‌ بریارم دا گۆرانی نه‌لێم من خۆم وه‌ک موسیقاژهنییک ده‌بینم. من تا ئیستا ده‌- دوازه‌ پارچه‌ موسیقا به‌مدا لاساییکه‌ره‌وه‌ نه‌بوومه.

له‌سه‌ره‌تادا مامۆستا محی‌دین حه‌یدەر هه‌بوو، هه‌م ژهنیاری عوود و ژهنیاری چه‌لۆش بوو، عوودژهنیکی نه‌وعی بووه. ئیستا مامۆستا فیکره‌ت عیزه‌ت کاسیتیکی په‌یدا کردوو، گه‌رچی کاسیته‌که‌ زۆر خاوینیش نییه‌، به‌لام که‌ گۆتی لێده‌گری «مونیر به‌شیر» و «جه‌میل به‌شیر» و ئەمانه‌ت له‌به‌ر چاوه‌که‌وی. واته‌ مامۆستایه‌کی وا بلیمه‌ت بووه‌ ئەو ته‌خته‌یه‌ی به‌ قسه‌ هه‌یناوه. مونیر به‌شیر و جه‌میل به‌شیر دین داده‌نیشن و به‌ ته‌نیا له‌سه‌ر شانۆ عوود لێده‌ده‌ن، ئەوانه‌ هه‌موویان لاسایی ئەویان کردوو ته‌وه‌. ته‌نانه‌ت «نەسیر شه‌مه‌» و ئەوانی دیکه‌ش، هه‌موویان یه‌ک شیوازن، له‌ پارێس چه‌ند مه‌غریبییه‌ک هه‌ن ئەوانیش هه‌روا، به‌لام ئەوه‌ی من ده‌توانم بیلێم ئەوه‌یه‌ ژهنیینی من جێ په‌نجه‌یه‌کی خۆمی

که‌م. له‌هه‌ولێر بوومه‌ سه‌رۆکی تیپی موسیقای چالاکیی قوتابخانه‌کانیش، هه‌ر له‌ویش بیه‌رۆکه‌ی فیکردنی مندالان دروست بوو، زووتریش له‌ کۆبه‌ خولی فیکردنی موسیقا بۆ مندالان هه‌بوو.

له‌کاتیکه‌دا خه‌لک له‌هه‌ولێر تابلۆی دوکانه‌کانیان له‌ ترسان ده‌کردنه‌ عه‌ره‌بی، له‌ رۆژگاریکی وادا دوکانه‌ره‌کان له‌ ترسان به‌ عه‌ره‌بی وه‌لامیان ده‌داینه‌وه، له‌ رۆژگاریکی وادا که‌ کارگه‌ی مافوور و ئەلبان ئوتومبیله‌کانیان بۆ ئاهه‌نگی (۷) ی نیسان و ئەمانه‌ داگیرده‌کران و ده‌بوو جوانکاری بکرتین و مندال و کچی ئەو کارگانه‌ بخرینه‌ سه‌ری و دروشمی «(البعث طریقنا) (أمة عربية واحدة ذات رسالة خالدة) .. وحدة، حرية، اشتراكية...» بنووسرین نه‌تده‌وترا بکوخی، ده‌یانگوت ده‌بی بیته‌ به‌عسی، له‌و رۆژگاره‌دا ئیمه‌ مندالی کوردمان فیری موسیقا ده‌کرد و ده‌مانه‌یتایه‌ سه‌ر شانۆ. له‌ رۆی به‌نامه‌ی خۆیندنی سالی یه‌که‌می په‌یمانگه‌ وانه‌مان ده‌گوتوه‌، شوێنمان له‌ قوتابخانه‌ی هه‌لگورد بوو به‌رامبه‌ر هۆلی «گه‌ل». وای لیهات سالی دووه‌م خه‌لک واسیته‌یان ده‌کرد بۆ ئەوه‌ی منداله‌کانیان وه‌رگیرین، ئەوساله‌ سێ سه‌د قوتابییمان برده‌ «سه‌ماوه»، له‌وێ هه‌ندێ کورد دواي نسکو بۆ ئەوێ دوورخرا بوونه‌وه‌ که‌ ئەو مندالانه‌یان دی به‌ جلکی کوردییه‌وه‌ ده‌گریان و ده‌یانگوت سه‌ری ئیمه‌تان به‌رز کردوه‌. ئەوه‌ شوێشیتیک بوو، خه‌لک ترسی شکا. ئیتر وێرایان جاریکی دی جلکی کوردی له‌به‌ر بکه‌نه‌وه‌.

تیپی پینجه‌م، تیپی خانزاد بوو که‌ یه‌که‌م جار به‌ ته‌نیا ده‌ستم پیکرد، چووم له‌گه‌ل خاتوو «په‌یمان» ریککه‌وتین که‌ ئافه‌ره‌تیکی زۆر ریکویتیکی بوو و من گوتم: ئەو تیپه‌ت بۆ فیکر ده‌که‌م و هه‌موو کاره‌کان ده‌که‌م. ئینجا سپاردمه‌ ئەوان. دواي راپه‌رین تیپیکمان دامه‌زراند، یه‌که‌م تیپ بوو که‌ مۆله‌ته‌که‌ی حکومه‌تی کوردستان دابیستی که‌ به‌ شانازی ده‌زانم ئەو تیپه‌ ناوی تیپی موسیقای «زیر و به‌م» بوو.

دواتر له‌ ئه‌وروپاش تیپیکم به‌ ناوی «شه‌هابه‌گرووپ» دانا، که‌ نزیکه‌ی ده‌ کۆنسیرتمان بۆ خه‌لکی هۆله‌ندی کرد. له‌ ته‌له‌فزیوینیش «کۆما باخچه‌ی گولان» مان له‌گه‌ل گولستانپه‌روه‌ر پیکه‌یتنا، جگه‌ له‌مانه‌ هه‌ر له‌ ئه‌وروپا سه‌رۆکایه‌تی تیپیکمی دیکه‌شیان پێبه‌خشیوم به‌ ناوی «دلارام گرووپ». زۆر جاریش له‌گه‌ل گرووپه‌کانی تردا هاوکاریم کردوو.

پامان: جه‌نابت وه‌ک ژهنیاریک و وه‌ک که‌سێک که‌

پیتوه دپاره. لاساییکهروهه نه بوومه. جار هه بووه له ته که عووده که دا قانونیتیک و گیتاریک و ئیقاعیتیکم له گه ل خۆم داناوه.

له پارچه موسیقاییه کی دیکه مدا که بینومه شتوازی رۆژتاواییه چه لۆیهک و فلووتیکم له گه ل داناوه. واته ههچ پارچه موسیقاییه کم نییه عوود به ته نیا بئ، یه که م پارچه موسیقاییه نه بئ که له به غدا تۆمارم کرد، سئ جار هاتوچۆی کۆیه و به غدام کرد تا تۆمارم کرد، ئیبراهیم ناویک هه بوو ئیقاعی لیدده دا و له گه ل ئه و تۆمارم کرد، ده نا ئه وانی دیکه م هه موویان چوار پینچ که سم له گه لدا بووه. ئیستا دوو کلیپم له گه ل خۆم هیتاوه ته وه که له ئه وروپا کردوومه، چوار پینچ موسیقازانهی هۆله ندیم له گه لدان. مامۆستایه کی پیا نوۆزه نه ناوی «بام» ه و کلارینیت ژهنیکه له گه ل کۆنترباسیتیک و گیتاریک، له گه ل ده فیکیش که هه «نه جات جه وه هر» ی خۆمان ژهن دوویه تی. شتیکی زۆر نه وعییه، ئاوازه که هه می منه، نۆته که م داونه وتئ و ئه وانیش ژهن دوویانه. یانیش دابه شکردنیکی «خه فیف» یان بۆ کردووه. خۆشیان ده یانگوت ئه و موسیقاییه نه کوردییه و نه هۆله ندییه. له ناوه ندی ریگایه، ده توانی بلتی تورکییه، یونانییه. شتیکی وای لیدده رچووه، شتیکی نوئییه. به راستی ئه و پارچه موسیقاییانه زیاتر له رۆحم نزیک بوونه و گوزارشتیان له ناخم کردووه، ئه وه که ی دیکه توانام هه بووه، به لām ته مه ل بوومه یان جورته تم نه بووه، بۆ نمونه کاتیک تیپی موسیقایی هه ولیر دامه زراوه (۲۲) گۆرانی له به غدا تۆمارم کرا، دوازه یان ناوی منی له سه ر بوو، ئه وی دیکه شیان، داوام له موسیقازانه کانی تر ده کرد گۆرانییه کانی دی ئاماده بکه ن.

سالی (۱۹۸۶) زنجیره یه کی ته له فزیونی حاجی مه کی هه بوو به ناوی کۆلاره، له ناو زنجیره که دا کۆمه له گۆرانییه کم بۆ هونه رمه ند زیاد ئه سعه د ئاماده کرد، گۆرانییه کان به کاسیت ده فرۆشران. زیاد ئه سعه د به وه ناسرا، ده نا تا ئه وکاته لاساییکه ره وه ی ئیسماعیل سابوری و ئه وانه بوو. ژنیکی زۆر شوخم له تاران ناسی گوتی: تو چۆن ئاوازانهری ئه و گۆرانییه ی؟

دوایی هونه رمه ند ته لعه ت سامان هات ئاوازی زنجیره ی «قه ره چووخ» ی بۆ دابنیم، توانیم له ماوه ی سئ رۆژدا ئاوازه کانی بۆ دابنیم. کاری من به و شیویه بوو، ده بی بۆ کارکردن بمجوولین. خۆم توانام هه یه، به لām وه ک ده لێن شاراوویه. راسته جورته تم نییه یان ته مه لم، به لām که که سی داوی لیکردووم، کاره که م کردووه و

سه رکه وتنیشم تیدا به ده ست هیتاوه.

له په یمانگای هونه ره جوانه کانی کوردستان ژماره یه کی زۆر قوتابی وه ره ده گبرین، به لām به هره مه نه ده کانیان ده گه نن

پامان: ئه ی هۆی چیه له لای ئیمه که متر بایه خ به

نووسینی بواری ره خنه ی موسیقایی دراوه؟

وریا ئه حمه د: ئه وه راسته، به لām هه ندی شت کراوه، بۆ نمونه مامۆستا ئه نوه ر قه ره داغی، دلشادی هونه رمه ند له ده وک و من هه مانبووه، مامۆستا قادر دیلان و مامۆستا ویلیه م یوحه ننا و خه لکی دیکه له کوردستانی تیران هه یانبوو، به لām تو که له بواری هونه ردا داهیتانیک پیشکه ش ده که ی، زۆر پیت گرنگ و هونه رییه و له ناو دل و خوینتنه، به لām که که س نه بی لیت بکری، چی ده که ی؟ ئه ی نالین هونه ر بۆ میلیه ته؟

من نمونه یه که ت بۆ دینمه وه، ئیمه ده مانزانی خه لک گوئ له موسیقا رانگری، فیلتیکمان کرد، پیشه کیمان بۆ هه ندی گۆرانی زیاد کرد، بۆ وینه گۆرانییه کی گۆرانیبیزی شه هید «قادر کابان» من و رزگار خۆشناو پیشه کییه کی درێژمان بۆ داناوو، بۆ ئه وه ی به فیلی گۆرانیبیزی و له گوئیگری کورد بکه ین فییر بی گوئ له موسیقا بگری، دوایی رۆژیک چوومه ناو تۆمارگاکانی ده لالخانه یان پینده گوت، نزیکه ی بیست تۆمارگای لیبوو. تۆمارگای عه بدوللا برادۆستی و کئ و کئ و کئ. ئه و عه بدوللا برادۆستییه کاسیته که ی دانا، ده بینم هه تا ئه و جیگایه ی شه هید قادر کابان ده ست پینده کا، مقه ستیکی لیداوه و هه موو پیشه کییه که ی ده رهیتاوه. گوتم: باشه تو به چ هه قیک ئه م کاره ت کردووه؟ ناچار چووم شکاتم لیکرد، جگه له وه خیراشی ده کرد. موسه جه له یه کی هه بوو، ئه گه ر بلتین گۆرانییه که ی تو له سه ر به که ره ی نۆرمال (۵) ده ققه ده خایه نئ، ئه و ده یکرده (۴) ده ققه و (۱۰) چرکه، بابه تو بۆ وا ده که ی؟ وه للا مامۆستا ئاوا خۆشتر ده بی!! کاکه ئه وه تاوانه، کئ ئه و هه قه ی پیدای؟

پامان: ئه مه خۆی جوژیکه له خه بات کردن و

هه لده گریته وه، ده بهیته پاک پاکی ده که بته وه، سه قلی ده که ی، رتووشی ده که ی، وای لیده که ی بریقه دار بی، باگراوه ندیک قه دیفه یه کی ره شی بو داده نیی بو نه وهی ده ریخا، چوار چپوه که شی ده بی له به رده که بوه شیتته وه. ئینجا پیشانی خه لکی ده ده ی. نه وساکه بینر ده می به ش ده کاته وه و سه رسام ده بی. هه ره نه و به رده ش بوو که له چیا که وتبوو. گورانی فولکلوریش هه روایه. موسیقارانه نیکی کورد له گه ل گه وره یی و پیشکه وتووی خوی چوه پارچه ی سه مفونی کونشیرتوی هیئاوه له پیش «زه ری زه ری» داناوه، به راستی نه مه لپی ناوه شیتته وه.

پامان: وهک شوین پیکه وتوویه کی گورانی کوردی، ئیستا گورانی تورکی، عه ره بی، فارسی به سه ر قورگ و دهنگی زور له گورانی بیژنه کاماندا زاله، له و رووه وه چ بکری بو نه وهی له و قه برانه رزگارمان بی؟

وریا نه حمده: له چه ند ژماره یه که له مه وه به ری پامان، من نووسینیکم له و باره وه له لای خوتان هه یه. له راستیدا نه و گورانی بیژنه ی وهک زه که ریا و نه یاد حوسین و زیاد نه سه عد و هه ردی پشده ری و نه ییوب عه لی و نه ژده ره وه بی و له یلا فره یقی و چوی و... تاد، له گه ل نه وه دا نیم دژایه تی بکری، من هه میسه ده ستخوشییان لیده که م، به تایه تی زه که ریا، نه و کوره هه ولتیریه کاریکی وای کرد، خه لک له باتی نه وه ی گوئ له کازم سا هیر و برام تاتلیساز بگری ئیستا گوئ له گورانی کوردی ده گرن. ته نانه ت خه لکی فارس و عه ره بیش گوئی لیبگر، نه وه مایه ی شانازی و دلخوشیمان. من زه که ریا به قوتابخانه یه ک ده زانم. له به رچی؟ چونکه نه ییوب و شوان فوئاد نه حمده و زوری دیکه ش له سه ر شتواری نه و ده رۆن و لاسایی نه و شیوه نه دانه ده که نه وه، نه و ته کنیکه نوئییه ی له نه دای گورانی کوردیدا دایه ینا، هه رچه نده لای میلله تانی دی نه وه هه بوو، به للام له لای ئیمه دا نوئییه و دایه ینا نه. نه مانه و هه ردی سه للاح هه مووی لاسایی زه که ریا یان کرده وه و هیندیکیان سه رکه وتنیشیان به ده ست هینا.

به للام تکایه ک که ئیسانم هه یه نه وه یه له به ره نه وه ی ئیستا خه لک گوئیان لیده گری، با مندالی کورد چه واشه نه که ن و به هه لله یدا نه به ن، چونکه وهک کاغه زی سیی وان. هیشتا کاره که زوری به سه ردا تینه په رپوه هه تا زوه چاو یک به خویاندا بخشیننه وه، به ده یان و سه دان موسیقارانه ی کورد هه یه، ئیمه کاتی خوی له نیوان تپیه کانی کوردستاندا لیژنه مان هه بوو به سه ر ناوازه کاندا ده چوونه وه بو نه وه ی ده ریکه وی فلان ناوازه تورکی یان

تیکوشان، چونکه له گشت بواره کانی هونه ر و روشنیریدا هه روایه. پیشره وایه تی له هونه ر و نه ده بدا نه وه یه که هونه ر مه ند و روشنیره که هه ولی بو ددا تا ورده ورده جه ماوه ری بو زیاد ده بی... باشه تایبه تمه ندییه کانی ناوازه ریکی چاک به لای تووه چین؟ **وریا نه حمده:** یه که م مه رج بو ناوازه ریکی چاک نه وه یه به هه ردار بی. ماموستا خالید دلیر و که ریم کابان و... تاد، نه مانه له رووی موسیقاره نه خوینده وارن، به للام بانه وی و نه مانه وی ناوازه رن. نه و که سه ی به هه رداره نه گه ر به شپوه یه کی زانستی به دوی فیربونی موسیقا بکه وی، به هه رکه ی زیتر گه شه ده کا. ئیستا بو وینه خالید دلیر نازانی «رسته ی موسیقا» چیه، ره نگه زورجار بیرۆکه یه کی جوانی هه بی، به للام نه گه ر زانسته که ت زانی، حیساباتی وردی ته کنیکی ناوازه ت زانی، کاره که ت سه رکه وتووتر ده بی. من زورجار شه وی بیرۆکه ی ناوازه تیکم هه بووه، تو مارم کردوه و له ماله وه پییان گوتوم نه ری نه وه چیه نایه لی بنوین؟ دواتر پاش مانگیک بیرم که وتووه ته وه و ته وام کردوه.

پامان: نه ی ناماده کردنی ناوازه لی فولکلوری که ئیستا ده کرین و زورجار هه ر که س به هه وه سی خوی ده یکا، یان به سه قه تی ده یکه ن، بو نه وه ده لپی چی؟

وریا نه حمده: نه وه کاره ساته. په یانگه ی «کودای» له هه نگاریا هه یه. کودای موسیقارانه نیکی گه وره ی جیهانییه و په یانگه که به ناوی نه وه وه کراوه. نه و پیاهه له سه ره تای سه ده ی بیسته وه ده ستی به کۆکرده وه ی گورانی فولکلوری خویان کردوه، هه نگاریا به ده وله مه ندرین نه ته وه ی دنیا له گورانی فولکلوری داده ریت. که سیک که ده رچوی په یانگه ی هونه ره جوانه کانه نه گه ر بیهه وی له بواری گورانی فولکلوریدا پسپوری په یدا بکا، ده بی بچی له و په یانگه یه دا بخوین، ئینجا ده توانی سالتیک تا چوار سال له وی بخوین، نه وسای پی ده لین گورانی فولکلوری چون کۆ ده کریته وه؟ پیداو یستییه کانی چین؟ چون ناماده ده کری؟ چ موسیقاریه کی بو ده کری؟ بو وینه ماموستا «حوسین قه دووری» سالتیک له هه نگاریا بووه، ماموستا «نه سه عد محمه د عه لی» دوو سال له وی بووه. که کتیبیکی زور بایه خداری له و بواره دا هه یه. به ره حمه ت بی نمونه ی بو دینامه وه، چون ده چینه چیا یه کی کوردستان به ردیک ده بینسته وه، نه و به رده له وانیه ره ژزی سه د که س به سه ریدا تپیه ری بی و سه رنجی که سیشی بو لای خوی رانه کیشاوه، به للام نه گه ر پسپور و لیزان بی نه و به رده

ئېستا همموو دنيا لاسايي ئهوان دهکاته وه. پويي همموو ئه ورويي بووه ته هيندي. ئيقاعه کانيان دپن له گوراني ئه ورويي دايدنهين.

له هۆلهنده «سان فراتسما» کابرايه کي شاره زاي موسيقي رۆژهه لاته له ژورتيکدا سي- چوار هزار سي دي هيه همموو رۆژهه لاتييه، رۆشنبيريه کي باشيشي هيه، مونير به شير و رافي شانگا و کامکاره کاني خوماني ده ناسي، که سيديه که يه زه کريا (ئاخر دوو سيديه که، ساقى نا ئه وى ترام بو دانا و گوئي ليترگرت، ئه وروييش درۆ نازانن، چوه ناوى، گوئي وريا چاوه پروان به. پاشان گوئي: تورکيش! گوئي موسيقي تورکيه. ئه وى ئه وه کاره سات نييه؟ باشه ئه وى ئيمه نه ته وه نين. نايچ ئيمه ش له همموو شت تايبه ته نديي خومان هه بي و خه لک بماناسي؟

ئيمه ئاميره کانيشمان که هه لده بژارد ده بويه تامبووني موسيقي کوردييان ليتي. ئه مرۆ تو به ناويکه ويت، عه ره بيسک بيتي (وشه يه کي سوئدييه به واته ي عه ره بي) و ئيقاعاتي ميسري بيتي، قوون بادان و سه ماي ميسري بيتيته ناو موسيقي کوردي هه ر گونا هيشه، ئوالي ئه و مندالانه يان به مل ده بيت.

رامان: سياهه تيش ده وري زور خراپي بيني به تايبه تي بيري نامۆ به کورد. ئيمه له زور شوپن که داده نيشتين باسي مۆرکي ره سه نايه تيي گوراني کورديمان ده کرد، ئيمه يان به شوپيني له قه لهم ده دا و ده يانگوت گوراني حاله تيکي ئينسانيه و پتوبست به مۆرکي ره سه نايه تي ناکات؟

وريا ئه حمده: خاچادۆريان-ي گه وره موسيقي زا ئه ني ئه رمه ني ده لي: موسيقي پيش ئه وه ي جيهاني بيت ده بي نه ته وه يي بيت. ئه مه يشي له کاتي ده سه لات داريتي يه کيه تي سوقيه ت و سه رده مي بيري شيو عيه تدا گو توه.

رامان: له باره ي موسيقي و گوراني کوردي زور نووسراوه. هه ندی که س ده يانه وي ميژويه ک بو موسيقي و گوراني کوردي ده ستنيشان بکه ن، به راي تو چون ده کري سه ره تايه کي دروستي زانستي بو ئه و ميژووه دياري بکري؟

وريا ئه حمده: کاتي خو ي که کتبي «ئاميره کاني موسيقي کوردي» م دانا به وى ئه وه وه زور گه رام. که م کتبي له کتبخانه کاني هه وليتر له بواري موسيقي ده بوو که نه مخوپنديتته وه. له سه رده مي «توالي» که کوري نووچه له و کاته وه همموو ئاميره کانيان دابه ش کردوه، ئه و شمشماله يان داوه ته کورد. ده لي له و سه رده مه وه

تیبی موسیقای شۆرش - ۱۹۷۴

عه ره بي و فارسي نه بي، بنه ره تيکمان هه يه له سه يد عه لي ئه سغه ري کورده ستاني و مه لا که ريم و سيوه و محمه د عارفي جزيري و سه سه ن جزيري و مريمه خان و دا يکي جه مال... تاد، ئيمه ورده ورده هه ولمان ده دا ئه و زمينه يه گه وره تر که ين، به تيبی باواجی و سليتمانی و ئه و شته ره سه نانه مان دووباره کرده وه و ئيزافاتي موسيقيمان بو کرد.

رامان: له وه شدا ئيجتیهادات زور بووه، بو نمونه گورانييه کي قادر کابان له سليتمانی ره فز کرا گوايه مۆرکي عه ره بي هه يه، به لام له تيبی هه وليتر تو مار کرا، ئايا ئه مه راسته؟ ئه وى هۆيه که ي چ بوو؟

وريا ئه حمده: به لي راسته مۆرکي عه ره بي هه بوو، به لام ئيمه وه ک دلدانه وه بو مان کرد. هونه رمه نديکي گه وره ي کوردي وه ک قادر کابان که سه رتاشيک بووه، بيت دوکانه که ي خو ي جي بيتي، بي ئه وه ي هيج پاداشتيکي بدريتي به وای گوراني و موسيقي بکه وي، يان ماموستا بريم خه يات هه ردو وکيان، ده بويه ريزيان بگيري و دلپان بدرتته وه. شه هيد قادر کابان گوئي: له تيبی سليتمانی هونه رمه نديک پتي گوتم: تو ده نگت کوردي نييه. گوتم: له گه ل ريزمدا بو ماموستا له و قسه يدا هه له يه، تو له کورده ستان له دا يک بو ي له به ر ئه وه ده نگيشت کورديه، من وريام عوود ليده ده م، کابراي تورک عوود ليده دا، فارسيتکيش عوود ليده دا، عووده که هه ر عووده، به لام تامبوون و شيوازه که ليک جياوازن.

ئه گه ر زه که ريا و ئه وانه ده ست بکه نه وه به شيوازی کوردي، بين له وريا بپرسن هه يران چيه و لاوک چيه، ئه للاه ويسي و قه تار و خورشیدی و پايزه و گه لو و بوهاري موکريان و هۆره ي جاف و... تاد، هه موو کوکه يه وه کورد عاله ميکه بو خو ي، له سه ر ئه وانه بينا بکه و خوشت بناستنه. موسيقي هينديت گوئ ليده بي شانازی ئه وه يه «رافي شانگا» وای کرد گوراني هيندي

دهمگوت کوردستان چوار پارچهیه و ئیمه له بهشهکهی عیراقین، ئیتر باس و گفتوگۆی زۆرمان دهکرد. بهرای من دیارکردنی میژووی موسیقا کارتیکی ئاسان نییه. ماموستا شهمال سائب له نامهیه کدا بۆی نووسیبووم: کتیبیک ههیه بهناوی میژووی موسیقای جیهانی له ویدا باسی ئهوه کراوه که ئامیری (جۆزه - کهمانچه) یه کهم جار کورد دروستی کردووه. تهواو شوپنه جوگرافییه کهش دهستنیشان دهکا که دهکاته کوردستانی ئیتران.

رامان: دکتۆر شههرزاد قاسم-یش رایهکی ههیه و دهلی: عوودی دهسک درێژ (مه بهستی ئامیری سازه) ئامیریکی کوردییه و دهلیی بۆگۆرانی کورد دروست کراوه؟

وریا ئهمهده: بهلی، ته نانهت باله بانیش، و تاریکی ئهوه شههرزادهم وهرگیترايه سهر زمانی کوردی، له ویدا عیراق به سهر سێ بهشی باشوور و ناوهند و باکووردا دابهش دهکا و له بهشی باکووره کهیدا دهباتهوه ناو کوردستانی تورکیا و ته نانهت یه ریفان دهستنیشان دهکا.

دهبی ئاماده بوونی گویتگرانی خۆمان بقۆزینهوه که دینه کۆنسیرتنه کانهمان، چونکه پۆژی دێ ئهوه نامینی

رامان: هۆکاری کهم بوونهوهی جهماوهری گۆرانی و موسیقای کوردی بۆ چی دهگهڕیتهوه؟

وریا ئهمهده: من به دوو حالته ته ماشای ئهوه دیاردهیه دهکهم: یه کهم، سهردهمییک که خه لک بۆ گویتگرتن له گۆرانی و موسیقا ده رگه ی هۆله کانی دهشکاند، وای ده بینم جگه له مه سه له هونه ریه که که هونه ریکی پیرۆز و جوان بوو، به لای خه لکه وه وهک نه فهس دانیک بوو، چونکه سه ردهم سه ردهمی به عس بوو، هه موو بواره کانی به روودا داخرا بوو. کورد خاکی داگیر کرابوو، جلویه رگی په وای نه ما بوو، زمان و هه موو دا بونه ریته کانی پۆز به پۆز لێ ته سک ده کرایه وه، که رکووک و شاره کانی دیکه ی له ده ست ده چوون و به

کورد به وه به ناوبانگ بووه که شوانی هه بووه و له چیاکاندا شمشالی له ده ست بووه. ئه وه وهک سه ره تایهک به کۆترین ئامیریکی داده نری که کورد به کاری هیتابێ. ئه وانی دی هه تا ئه مپۆش کیشه ی له سه ره.

له هۆله ندا هه فته ی عیراقی گیرا و بانگه یشتیان کردم، گوتیان سێ موسیقاژهنن، یه کیان برای فه ریده یه ناوی جه میل-ه، قانون لیده داو ئه ویتتر عه بدولسه تار ئه لبه سری پسپۆری ده ف و ئیقا عاته، منیش وهک عوود به شداریم کرد. سه وت پۆز، هه ر پۆزه ی سه د که سه ی هۆله ندی داده نیشتن و ئیمه ش ده بوایه له سه ر ئه و ئامیرانه قسه بکه یین. منیش به خۆش حالیه وه قه بو لیم کرد. دیاره ئه وان داده نیشتن، ئه و قانونه که ی خۆی ده کرده عه رهبی و ده یگیترا یه وه سه ردهمی بابلییه کان و ئه و دی ئیقا عاتی ده برده وه سه ر عه رهبان. منیش هاتم به ئسلووبیکی زۆر نه رم ده مگوت ئه و ئامیره عووده دکتۆر سویحی ئه نوهر ره شید ده لی: ئه و ئامیره (۵۰۰) هه زار سا ل میژووی هه یه و بۆ عه رهبان ده یگیترا یته وه، من گوتم، وهک له میژوودا ده رده که وێ له و سه رده مه دا عه رهب له وێ نه بووه، عه رهب له پاش ئیسلامه تی هاته میسر و عیراق، ئه و کاته عه رهب له بابل نه بووه، په نگه عه رهبی لیبووبی، به لام زۆرینه عه رهب نه بووه، فارسه کانیش راسته شارستانییه تییا ن هه یه و مرۆف نابێ نکوولی لیبکا، به لام ئامیره که له ئه سلدا لای ئه وان ناوی «عوود» یش نییه، به لکو ناوی «به ربه ت» ه، به «بط» (واته مراوی) ده شو به یتن. به ربه ت واته ملی مراوی. هه روه ها گوتم ته نانهت تورکه کان که میژوو یان له و ناوچه یه ناگاته هه زار سا ل، ئه وانیش ده لێن عوود ه ی ئیمه یه، خه لکه که به جواب هاتن و گوتیان ئه ی تۆ چ ده لیتی؟ گوتم ئه وه کتیبی منه (ئامیره کانی موسیقای کوردی) نه مگوتوه ئه من ده لیم، کابرایه ک ناوی «شتا وده ر» ه، له زانکۆی فرانکفۆرت پرۆ فیسۆره، ئه و پیا وه به یی ئه وه ی به کورد بزانی به رگری لیکردو وه. ئه و ده لی ئه و ئامیره له بنه رته دا ه ی چیا نشینه کانه، ناوی «حوریه کان» یان «خۆرییه کان» ده با، ئه وانه له چیا ژیا ون و له چیا دار هه یه و عوودیا ن لێ دروست کردو وه، کاتی که هاتن بابلیان گرت و ده ستیا ن به سه ر ئه و ناوچانه دا گرت، خه لک له وان فیری دروست کردنی ئامیری عوود بوون.

دوای ته واو کردنی وتاره که هه رکه سه و موسیقا مان ده ژهن د و پاش ته وا بوونی دانیش شتنه که ده هاتن ده یانپرسی تۆ چیت؟ ده مگوت کوردم. کورد له کوین؟

تیپی هونری هولتیر

لیژنه یه ک. ئەو بهرهمانهی به کرددهوه پرووی کورد له بهرچاوی خه لکی دنیا جوانتر دهکهن (چونکه سه ته لایت هه موو دنیا ده بیینتی)، ئەوانه ی په سه نن و کوردین بلاو ده که یه نه وه، ئەو یتر با هه ر لیمان توو په بن، به لام به داخه وه ئەم کاره ناکهن. ته له قزیونه کان که حزبا یه ته دهکهن، هه ر که سه سه سه به حزبیکی دیاریکارون، ئەوان ده یانه وئ زۆرتین گۆرانیبیژ، ئەگه ر کرچوکالیش بن و فارسی و عه ره بی و تورکیش بی، هیچ به لایانه وه گرن گ نییه، به قه ده ئەوه ی ده یانه وئ جه ما وه ریک بۆ لای حزبه که ی خۆیان پاکیشن. ته له قزیونه کان له خویان ده وئ، یه ک له وه ته له قزیونه نه ئەو کاره بکا و هه ر گۆرانیبیژیک وه ره نگرئ بۆ ئەوه ی ئەوان بیقۆزنه وه و وه ربیگرن. ئەوه کاره ساته.

پامان: زۆر به هه رت له بواری گۆرانیدا دۆزیوه ته وه و به خه لکت ناساندوون، له سه ر چ بنه مایه ک به هه ره مه ندیک ده ستنیشان ده که ی؟

وریا ئەحمه د: تیپی مندالانی هه ولیرمان چوار سال له سه ر ئاستی (۱۸) پارێزگادا له عیراق یه که م ده بوو. که خولی هاوین ته واو ده بوو (محازه رات) مان هه بوو. خه لکیک هه بوو ده سه که ی ده گوته وه و پارهی خۆی وه ده گرت و ده رۆبی. من ده مامه وه. مامۆستا جه مال هیدایه ت ده یگوت من پیتم ناکرئ، به لام نووسراوی ده دامی. له بیرمه له قوتابخانه ی قه ده م خیر له گه ره کی ئیسکان چووم له گه ل به رپه وه ره که ی که ژنیک بوو تیمگه یاند و پشتگیری ئەوم به ده ست هینا که هه تا مردن له بیرم ناچئ، زۆری وا هه بووه، که زانیویه تی بۆ خزمه تی کورد و له به ر چاوی شاره کانی عیراق کورد یه که م ده بی و ناوی کورد ده رده که وئ رازی بوونه و پشتگیریان کردوین. که ده مامه وه به رۆژانی جه ژن یان هه یینی و پشوو ی نیوه ی سال، ژنی منیش حه زی لیبوو بچیته سه فه ر، زۆر جار گله بی لیکردوومه که نه مبردووه ته

عه ره ب ده کران، ئیتر له کاتیکی وادا کاتئ تایه ر توفیق-ی نه مر ده یگوت «شیرین به هاره» ئیتر هۆله که هه مووی ده ته قییه وه، ئیستا خه لکه که ئازاده، هه رچی له دلئ بی ده یلئ، له رۆژنامه و گوڤاردا ده ینووسن، له سایه ی خۆینی شه هیدانه وه ئەوه نده بلاو کراوه هه یه ناتوانی ناوه کانیان له به ر بکه ی. ته له قزیونی ناوچه یی و هه ئاسمانی، رادیوی جیا جیا، که خه لک به راشکاوی ده توانئ قسه ی خۆی بکا. دووم، له هه موو سه رده مه کانا، هونه ری جوان و پیتشکه وتوو و هونه ریکی له دل و ده روون هه لقاوه وه هه موو ده م به وه ی هه یه.

کاک شوان-یک له سلیمانی تومارگه ی هه یه و کاتی خۆی کاسیتته کانم له وه ده کرین و له وه رۆژانه شدا چومه لای و چه ند سیدییه کم لی کری، چونکه هه مبه شه شته کانی خاویتن، لیم پرسی: کاک شوان بازارت چۆنه؟ گوتی سوپاس بۆ خوا زۆر چاکه. گوتم ئەو گۆرانیبیژانه ی به رویمان هه یه و کاسیتته کانیان ده فروشترین کین؟ هه ر ئەو ناوانه ی ناوه ینا که پیتشتر باسمان کردن. واته خه لک ئیستا فیروون، به تاییه ته تی توژی رۆشنبیر و ئەوه ی گوتیه کی موسیقای هه یه شتی چاک و خراب له یه ک جیا ده کاته وه. ده زانن خه لکیکی ده نگ ناخۆش هه یه خۆیان به هونه ره که دا شوپ کردووه ته وه، پارهی زۆره، گۆرانی ده لئ، ده چئ کلیپ ده کا، کچ دینئ، فرۆکه به کری ده گرئ و.. تاد، جارن خه لک پیته هه لده خه له تا، به لام ئەمڕۆ ئەوه نه ما.

پامان: تۆ له دووره وه ئاگات له جوولانه وه ی هونه ری کوردی هه بووه هیچ نه بی له وه به شه ی کوردستان.. ئیستا دیاره کۆمه لئ پیتشنیار و پرۆژه تان هه یه بۆ دامو ده زگا هونه ربیه کان چی پیتشنیار ده که ی بیکه ن بۆ ئەوه ی به ره و باشتر بۆن؟

وریا ئەحمه د: من له ئەوروپاش زۆر جار ده مگوت، له ته له قزیون کاک بارزان شاسوار پرسیاری لیده کردم، به بی شه رم و ترس و ته قیه قسه ی خۆم ده کرد. نمونه م ده هینا یه وه و ده مگوت له ته له قزیونی سه ته لایتی کوردستان تی قی و کوردسات ئەگه ر به قسه م بکه ن و گویم لیبگرن، لیژنه یه ک دروست بکرئ، پیاویکی وه ک مامۆستا جان توماس و مامۆستا باکووری و دوو گه لچجی وه ک هونه رمه ند ئامانج غازی و کوره که ی من، با نه وه ی نویتی تیدابئ بۆ ئەوه ی نه لئین ئەوانه دیکتاتورن و شت به سه ر خه لکدا ده سه پیتن، مامۆستا ئازاد وه ک مرۆقیکی نووسه ر و رۆشنبیر، شاعیریکیش دینم، که سیکی کولتورناسیش دینم، هه موویان پیکه وه ده که مه

بۆر، به لّام له بهر ئه وهی مۆسیقاژهمان یه کجار زۆره و ئه و دوو تیپه ئیستعابی هه موویان ناکا با ببیته سی، چونکه لایه نی باشی هه یه، ئه گهر هه موویان پته و بن و له رووی ته کنیک و له سه ر شیتوازیکی زانستیانه و ئه کادیمی بنه ما به هیتز کرابی، پینشپرکی و مونا فسه دروست ده بی، خیری هونه ری میلیله ته که ی تیدایه .

پامان: دیارترین ئاههنگ یا کۆنسیرتییک که له یادتان ماب، چ لیتره چ له هه ندهران که سه رنجی پراکتیشابی و به شیتک بی له یاده وه ریبه زیندوو ه کانت کامه یه ؟

وریا ئه حمده: من له و چل ساله دا له و سه دان ئاههنگ و فیستیقالانه ی که به شداریمان تیدا کردوو، ئه وه ی له رووی نه ته وه یی و هونه ریشه وه زۆر له میتشکما ماوه، کاتیک که له کۆره وه که بووین به ملیۆنان کهس، که سه رنجی هه موو ئه وروپاشی بۆ لای خۆی راکیشا و زۆربه ی زۆری میلیله تیک رووی له شاخ کرد و پشتی کرده ئاوه دانی و شار و دیکتاتۆریکی وه ک سه دامی رته کرده وه، له کۆنه وه گوتراوه مال و گیان، ماله که له پیشی دیت که چی خه لکه که مالی خۆی به جیهیشت و روویان له و شاخ و کیتوه کرد. له کاتیکدا له وئ له ناو ئه و باره دا دیاره من نه چومه ئیران و له رواندزی له لای مامۆستا زرار مامه وه له وئ گوتمان هه تا رواندزی نه گیرئ نارۆین، گوتمان با چه ند سه رووئ تۆمار بکه ین بۆ ئه وه ی وه ی پیشمه رگه به رزبکه ینه وه تا به رانبه ر دوژمن بجه نگن. له و کاته دا شوانپه روه ر هات. ئیمه ش کۆمه له مۆسیقاژهنیکی چاک له وئ بووین تیپی مۆسیقای رواندزی، منیش له گه لیان، دوو کۆنسیرتمان کرد، هه تا ژیانم ماوه قهت له بیرم ناچی، به تایبه تی ئه وی سوړان. له رۆژگارێکی وادا که له وانه بوو دوژمن کیمیابارانمان بکا، هه موو میلیله ته که له ئیران و تورکیا بوو، به مه زنده ی من (50) هه زار کهس ده بوو بۆ ئه و کۆنسیرته هاتبوون، به لۆرییان له هه موو ناچه کانه وه خه لک هاتبوو. سه رکرده یه تی کورد هه موو له وئ بوون. ته نانه ت ژنی هونه رمه ند یه لماز گۆنای له ته نیشت کاک مه سعود دانیشتبوو. لۆریبه کمان کردبوو شانۆ، جاری وا هه بوو لافاوی خه لک ده هات له وه ده ترساین لۆریبه که وه رگه ری. ئه و خه لکه یه ک ده نگ له گه ل شوانپه روه ر ده یانگوت «کینه ئه م» ده نگیان ده گه یشته هفت ته به قه ی ئاسمانی.

پامان: به درێژی ئه و سالانه ی که ئیشی هونه ربیت کردوو، ئه و هونه رمه ند یان هونه رمه ندانه ی که سه ز ده که ی پیکه وه ئیش بکه ن یان ئه و تیپه ی که پیت خۆشه به رده وام له ناویدا کار بکه ی کامه یه ؟

سه یران و راستیشی ده کرد. ئه و که سه انه ی به هه ره مه ند بوون خۆم له گه ل ماندوو ده کردن، له سه د کهس سی قوتابیمان وه رده گرت، چونکه ده مویست به دوو هاوین ئه و منداله ببیته مۆسیقاژهنیک پیشانی خه لکی بده ین. پیش چوونه هه نده رانیشت بۆ گروپی «زیر و به م» ئاگاداریبه کمان بۆ گه نجان بلاو کرده وه بۆ ئه و خوشک و برایانه ی خۆیان به ده نگخۆش ده زانن بیته هۆلی گه ل له وئ ده نگیان تاقی ده که ینه وه. له ناو سه د کهس که هاتبوون دوو که سم هه لپژارد، یه کیان ئه و شیزاد که رکوکی-یه بوو که له فیستیقالی (1994) له ته له قزیونی گه لی کوردستان له ناو (9) تیپ یه که م ده رچوو.

پامان: باشه له ناو ئه و قوتابییانه ی پیتگه یان دوون و پیتشکه شت کردوون، زیاتر شانازی به کامیانه وه ده که ی؟

وریا ئه حمده: وه لّلا به هه موویان. زۆر شتیش هه یه هه ر له بیرم نه ماوه. کورپیک هه یه به ناوی «سیروان جه لال» که ئیستا له په یانگه ی هونه ره جوانه کانی سلیمانی مامۆستایه و له ته له قزیونی کوردسات ده وری هه یه گوتی: مامۆستا له بیرته سالی (1983) کورپیک بۆ سه ندیکای هونه رمه ندان له سلیمانی کرد، هۆله که جمه ی ده هات؟ گوتم له بیرمه. له بیرته نووسراویکم له سه ر هۆره و سیاجه مانه دایتی؟ گوتی ئیستاش ئه و نووسینه تم ماوه به تیپینییه کانیشته وه که تیپینی زۆر ورد و زیره کانه ن.

جا هه روا ئاسان نییه، ئه و هه موو قوتابییه ی ئیمه پیمانه یان دوون، له ماوه ی نزیکه ی هه شت سالی به رده وام، سی به شمان هه بوو، دوا جار بوو به په یانگه ی هونه ره جوانه کان. به راستی له بیرم نه ماوه چه ند قوتابیم هه بوو، به لّام ئه وه شانازیبه بۆ من و بۆ هه موو ئه و هونه رمه ندانه ش که به شدارییان تیدا کردوو، له سه رده میتکی زۆر قورس و توندا نه وه یه کمان پیتگه یاندا، که چا و لی سوور کردنه وه هه بوو. من لیژنه ی لیکۆلینه وه م بۆ داندا به سه رۆکایه تی محمه د پیرۆز و به ئه ندامه تی نه قیب مه دحه ت، له کورژان نزیک بووم. گوتم: من له شه هید جه عفه ر زیاتر نیم. دایکم و ژنم ده گریان، خوا قی زیم لیکردن که ده رۆم و نایه مه وه. سی تۆمه تم له سه ر بوو ئیستاش که بیرم دیته وه مچورکم پیدادی!

پامان: به رای تو تیپی هونه ربی گه وره ی مۆسیقات پت باشه، یان که م بی و پوخت و لیها توه کان له ناو ئه و که مانه کۆیکه ینه وه؟

وریا ئه حمده: هه میشه که م و پوخت باشتره له زۆر و

خوشه ويستېك وهك كه سيك كه قسه ي له گه ل ناخم
كردووه. واته نهوي له ناخمدابووه، به دهنكي عووده كه م
دهرم بريوه.

پامان: نه ي گورانييهك كه هميشه له ناو دل و
درووندا بي و جار به جار له به رده مي خوت بيليتيه وه؟

وريا نه حمده: هونه رمنه ند نه گه به گورانييهك قانع بي
واته له سنوورېك راوه ستا، چونكه له هونه ر لوتكه
نييه، له نه دهب و شيعريشدا هه ر وايه، نه گه ر و ابوايه
خه ل كېك كه ده گه يشته لوتكه ده يگوت ئيدي به سه. من
هه ر جاره به گورانييهك سه رسامم. له و ماوه يده ا گورانيي
«ساقى» زه كه ريام لا شيرين بووه و له سه ر زارم بووه،
له وانه يه پاش مانگيكي دى لتي بيتاقه ت بم و شتيكي
شيريني ديكه ده ريكه وي. من بو خوم وام.

پامان: له گوراني و موسيقي كورديدا چند جور نه ت
ده بيني بو ده ست پيشخه رى و هه ولدان بو نوبگه رى؟

وريا نه حمده: وه للا هه يه، نه وه ي ئيمه جور نه تيكي كه م
و لاوازي تيدا بوو، ئيستا وا نه ماوه، بو غوونه كورده كي
خوم كه ليتره بووه، پينج سالي په يمانگه ي ته واو كردووه،
يه كه م بوو له سه ر هه موو به شه كان، ئيستا له په يمانگه
بووه ته ماموستا، هه ر نه و ماوه ي كه من ليتره نه بوومه سى
كليپي كردووه. سى پارچه موسيقا، يه كيكيان به ته نيا،
يه كيكيان له گه ل ريبين (نه وه ي كلارنيته ده نه ي)،
سيه ميشيان له گه ل تامپريكي ديكه دا، ئيستا ش نه وه
خه ريكه گوراني تومار بكا. هه رچه نده گوتم بابي خوم
گوراني مه لي، ويستم ساردي بكه مه وه نه كرا. كه
سه ريش ده كه م ده نكيكي زور خوشي هه يه و نه دايه كي
جوان له قورگيدا يه و توني دهنكي له ه ي من به رزتره،
دايكي گوتى: بو پيشي پيده گرى؟ ديتم من هه له م.
ئيستا به ته مام شيعري بو په يدا بكه م. له قوبادي
خومانم پرسى كى شاعيري گورانييه؟ چونكه له هه وليتر
جه بار هه ييب و سه ركه وت ره سوول شاعيري گوراني كه
به داخه وه شيعره كانى سه ركه وت ئيستا تووشى
حاله تيكي و ابووه مرؤف به زه حمه ت تبي ده كا.
گورانييه كم بو چوبي كرد شيعره كه ي ه ي سه ركه وت
ره سوول بوو. پيم گوت كاكه گيان له هه موو نه وروپاش
وايه شيعري گوراني ده بي زور ساكار بي و شتى واى
تيدا نه بي خه لك ناچار بي ده ست بداته قاموس.
خه لكى نه ورؤ ئيشى هه يه، ده بي به زمانيك بي
كريكارېك و شوفيري ته كسيهك تبي بگن.

پامان: دياره مايسترو تايه تمه ندي خوى هه يه و ده بي
نه و كه سه شاره زايي له بواره كه دا به ده ست هيتايي، كه چي

وريا نه حمده: راستييه كه ي ئيستا هيج تبيتيكي وام
له به ر چا و نييه، چونكه ماوه يه كي كه مه گه راومه ته وه و
هيشتا كاره كانيانم گوي لي نه بووه.

پامان: نه دى نه گه ر به وئ تبيتيكي نوئ دابه زرتي كى
ده ستنيشان ده كه ي له گه لياندا ئيش بكه ي؟

وريا نه حمده: نه گه ر خوشم له گه ليان نه بم، نه و كومه له
كه مانچه نه ي له ميشكمدان وه كو هونه رمنه ندان تاكو
عه ريز، تالان عينا يه ت، سالار شوكر، فه رها ده ره ش و
زاهيد بريفكانى كه له سوئدن، يان وهك كاروخ زرار كه
ئيستا له به ريتاناييه، ليتره ش حه تمه هه يه،
كه مانچه نه ي زورچاك هه ن، نه وانه نه گه ر بكرى
هه موويان له تبيتيكدا كو بينه وه چاكه، كه سانى ديكه ش
وه كو ريبين به كلارنيته وه و تاراس كو بي به بانجو و
جومبوش و زاناي مه لا نه نوهر به قانونه وه بين، نه و
برا يه ي دنيا قه ره داغى زه ري نه يكي ليها توه. سو رانيش
ده فزنى چاكه. گوراني بي تيش كه سانيك بينى كه
ده نكيكي زور چاكيان هه يه هه ليان بزي، ته به قاتى
به رزيان هه يه، ه ي زميشيان هه يه، نه داي جوانيان
هه يه، تاواز و رپتمه كانيان ره سه نى كوردي بن، نه وه
تاره زووى منه.

پامان: نه ي له سه رجه مي نه و كاره هونه ربيانه ي
كردو تن له كامه يان په شيمانى؟

وريا نه حمده: وه للا هيج شتى وا شك نابه م.

پامان: نه ي نزبكترين تامپري موسيقا به رؤحى تو
كامه يه؟

وريا نه حمده: زورن، به لام كه عوودم هه لبارد له به ر
نه وه بوو زور ته ئسيرم ليده كا، نه و سالانه ش كه له
غه ريبى و دوور له خاوخيزان و دوست و برادره و
خوشه ويستان بوومه، هه ر كاتيك كه غوريه تم هه ستاوه و
ته حه مولم نه ماوه و گرياوم يه كسه ر تامپره كم له باوه ش
كردووه و هه وانه وه ي دلى داومه تي، وه كو

هوانهکان، چونکه له بهغداش ههیه. پهیمانگه‌ی هونهره جوانهکان قوتابی زیاتر فیبری نامیره‌کانی رۆژئاوایی ده‌کا وه‌ک که‌مان و چه‌لو و کلارنیت و... تاد، به‌لام پیویسته پهیمانگه‌یه‌که‌مان هه‌بێ قوتابی فییره ژهنینی زورنا و باله‌بان و ده‌هۆل و تهنیور بکات، فیبری مه‌قاماتی کوردی، هۆره و قه‌تار و ئەللاوه‌یسی و چه‌یران بکات.

مندالێکی کورد که له پۆلی سیی ناوه‌ندی دیتته‌ ئه‌و پهیمانگه‌یه‌وه می‌شکێکی ساف و سپی و خاوتنی هه‌یه، ئه‌و منداله‌ فیبر ده‌که‌ی به‌ خۆشه‌ویستییه‌وه (جوژه) - که‌مانچه (لیبدا). فیبری ده‌که‌ی نامیری سه‌نتوور لیبدا، فیبر ده‌بێ چه‌یران و لاوک بلێ. به‌م جوژه چه‌یران و لاوک ده‌بووژیتته‌وه. ئیمه‌ چه‌ند به‌رنامه‌یه‌که‌مان له ته‌له‌فزیونی میدیا له‌سه‌ر چه‌یران و لاوک کرد، ئه‌و شپوه‌ گوتنه‌ ره‌سه‌نانه‌ بپوونه‌ هی پیره‌کان. ره‌سوول گه‌ردی و چه‌سه‌ن سیساوه‌یی و.. تاد، من کارێکی وام کرد زیاد ئه‌سه‌ده‌ چه‌یرانی گوت، هه‌روه‌ها ته‌نیا ئیدریس و رزگار ره‌نجه‌رۆ و شپروان بێرکۆتی هه‌موو ئه‌وانه‌ به‌ هاندانی من چه‌یرانیان گوت.

پامان: مامۆستا له‌ ئه‌وروپا کۆمه‌لیک ئیشت کردووه‌ له‌ دامه‌زراندنی تیپ و به‌شدارێ کردنت له‌ تیپه‌کاندا.. ئیستا چه‌ند له‌و کارانه‌ت رازیت؟

وریا ئه‌حمه‌د: لیبان رازیم، به‌لام ئه‌و ده‌زگای «وۆرد میوزیک» هی له‌وئ گرووی شه‌هابه‌ی بوئیمه‌ دانا و سه‌ره‌په‌رشتی ده‌کردین و ئه‌و هۆلی په‌یدا ده‌کرد و خه‌لکی هۆله‌ندی بانگه‌یشت ده‌کرد و هه‌موو کاره‌کان ئه‌وان ده‌یانکرد و ئیمه‌ ناگامان لینه‌بوو، ئه‌گه‌ر یارمه‌تی ئیمه‌ی دابا گوتبای (ده) که‌س بن، نه‌ک شه‌ش که‌س به‌ گۆرانبیژه‌وه، که‌ ئه‌و مه‌رجانه‌ی هه‌ندیکی قورس بوون. ئینجا من چه‌زم ده‌کرد باشترین نوخه‌ی مۆسیقاژه‌نی کورد له‌وئ له‌گه‌لمدا بن، به‌لام ئه‌وه‌ نه‌ده‌کرا، چونکه‌ مۆسیقاژه‌نم هه‌بوو له‌ ئه‌لمانی (۲۰۰) یۆرۆی ده‌ویست ته‌نیا بو‌هاتن و چوونه‌وه‌ی. هه‌یه‌ له‌ سویده. چۆن دیت؟

بو‌یه‌ ناچار بووین به‌وه‌نده‌ی که‌ هه‌مانبوو قایل بین، به‌لام هه‌ر ئه‌وه‌ بوو گرووپێکی کوردی (شه‌هابه‌ گرووپ) مان هه‌بیت باشه، له‌ناو گرووی نه‌ته‌وه‌ جو‌ر به‌جو‌ره‌کان بوونی ئیمه‌ شتیکی گه‌وره‌ بوو.

پامان: زۆر که‌س گۆرانبی هونهرمه‌نده‌کانی پێشوومان ده‌لینه‌وه، تو‌ پیت وایه‌ ئه‌وه‌ ریزلینانه‌ له‌و هونهرمه‌نده‌ی وه‌ک چه‌سه‌ن زه‌ره‌ک و ماملی و سه‌ید عه‌لی ئه‌سغه‌ر، یان جو‌ریکه‌ له‌ ناشیرین کردنی گۆرانبییه‌که‌ و شیواندنی وینه‌ی هونهرمه‌نده‌که‌؟

هه‌ندی جار ده‌بینین که‌سیک له‌خۆرا خۆی ده‌کاته‌ مایسترو، ده‌ست راده‌وه‌شینی و سه‌ره‌کایه‌تی تیپیک ده‌کا، تو‌ ئه‌مه‌ چۆن ده‌بینی؟

وریا ئه‌حمه‌د: من ئه‌وه‌م زۆر زۆر پیناخۆشه‌. من که‌ ده‌رچووی ئه‌کادیمی نیم خۆم زۆر ماندوو کردووه، زۆر شت فیبر بوومه، ئیستاش شت فیبر ده‌بم، له‌ کوره‌که‌ی خۆم فیبر ده‌بم، من سی سال‌ ده‌رسم خۆیند تا توانیم دبلۆمی زمانی هۆله‌ندی وه‌ریگرم. دبلۆمه‌که‌شم بو‌یه‌ وه‌رگرت تا له‌وئ بتوانم ده‌رسی مۆسیقا بخوینم. مه‌به‌ستم ئه‌وه‌یه‌ ئه‌گه‌ر که‌سیک بیه‌وئ مایسترویی بکا ده‌بێ له‌و بواره‌دا بخوین، ئیستا هه‌مانه‌ (ع.ج) «سه‌گرمه‌» له‌ وانه‌ی مایسترویی خۆیندووه، به‌لام که‌سیک که‌ له‌خۆوه‌ دی ئه‌م کاره‌ ده‌کا نازانم بو‌وا ده‌کا؟ چۆن شه‌رم نا‌کا؟

پامان: باسی خولی مۆسیقا و پێگه‌یانندی کۆمه‌له‌ قوتابییه‌کی به‌هه‌دارمان کرد.. کاری تریشت له‌ بواری ئۆپه‌ریتدا هه‌یه، هه‌ندی له‌و کارانه‌شم بینیه‌وه‌ که‌ له‌ ته‌له‌فزیونی که‌رکووک لینه‌دران... ئایا بو‌ئه‌و بواره‌ پرۆژه‌ی نویت هه‌یه‌ که‌ مندالی کورد زۆریش نامراد و بیه‌شهن؟

وریا ئه‌حمه‌د: پیم خۆشه‌ هه‌میشه‌ راستگویم. چه‌زم له‌وه‌ نییه‌ قسه‌یه‌ک به‌که‌م و دوایی پیم جیه‌جی نه‌کری. من پیاویکم ئه‌وورۆ ته‌مه‌نم (۵۸) ساله‌، به‌ منیان گوت وه‌ره‌ بیه‌ مامۆستای په‌یمانگه‌ی هونهره‌ جوانه‌کان، رازی نه‌بووم، چونکه‌ ئه‌و چالاکییه‌ی له‌ له‌شی گه‌نجیکدایه‌ له‌ له‌شی مندا نییه‌. له‌مه‌ودوا ده‌بێ ئیشیکم بدریتنی وه‌ک ده‌لین له‌ ته‌مه‌نی خۆم بوه‌شیتته‌وه‌. له‌ دایره‌یه‌ک دامین، راپۆرت پێبکه‌ن تا راپه‌کی جوان بده‌مه‌ دوو گرووی مۆسیقا، یان دایره‌یه‌کی نوێیان بو‌ به‌رپوه‌ به‌م. که‌ کاتی خۆی له‌ سه‌رده‌می به‌عسدا ئیمه‌ په‌یمانگه‌یه‌کی لیکۆلینه‌وه‌ی ئاوازمان دانا، مامۆستا حوسین قه‌دووری و مونییر به‌شیر، ته‌نانه‌ت مه‌نه‌ه‌جه‌که‌م له‌ به‌غدا هیتا، مامۆستا حوسین قه‌دووری فه‌رمووی: ده‌بێ خۆیندنه‌که‌ به‌ کوردی بێ، ئیمه‌ نه‌مانده‌وترا ئه‌وه‌ بلێین، گوتمان له‌وانه‌یه‌ حزبی به‌عس سزیمان بدا، مامۆستا حوسین قه‌دووری گوتی: ئه‌گه‌ر قوتابییه‌کی میسری بێ له‌ هه‌ولێر فیبری مۆسیقای کوردی بێ، ده‌بێ یه‌که‌م جار شه‌ش مانگ زمانی کوردی فیبر بێ. دوایی بینه‌ پۆلی یه‌که‌می په‌یمانگه‌که‌. من پیم خۆشه‌ ئه‌و په‌یمانگه‌ی لیکۆلینه‌وه‌ی ئاوازی کوردی بپو‌ژیتته‌وه‌، چونکه‌ ده‌بیتته‌ بنکه‌یه‌کی رۆژه‌لاتناسی بو‌ کورد. له‌ داها‌تو‌دا هه‌ر که‌سیکی بێگانه‌ بیتته‌ کوردستان نایه‌ته‌ په‌یمانگه‌ی هونهره‌

دهکراين، ئينجا ليژنه يه کيان بۆ کۆکردنه وهی گۆرانی فۆلکلۆری کوردی پیکه پینابوو. سه رهۆکایه تی لیژنه که فارووق حه فید زاده و جه مال شادان و کئی و کئی بوون، ده چون به سه ره گونده کانداه گه ران و گۆرانی پیره کانیان کۆده کردنه وه، هه رچه نده به داخه وه شته که بز بوو، فارووق حه فید زاده دوو کتیبی هه بوو، یه کئی گه وره و یه کئی گچکه، به لام هیچ نۆته یه کئی تیدا نه بوو.

ئه گه ره له کاتیکی دژواردا ئه وه کاره ده کرا، ئه مرۆکه له سایه ی خوینی شه هیدان حکومه تمان هه به و ئه نجومه نی وه زیرمان هه به و بانگه یشت کردن ئاسانه، کوردی رۆژه لات، کوردی باکوور و رۆژئاوا، له ئه وروپاوه خه لکی شاره زا بانگه یشت بکرتین، کۆنگره یه کئی جوان به سترئ، ده رۆژ بخایه نی. زۆر شته هه به یه کلا بکرتته وه.

پامان: له وه سه فه ره ی ده ره وه ی ولاتدا، که چه ند سالیکیشی خایاند، چ فیرووی که پیشتر نه تده زانی؟

وریا ئه حمده: ئه گه ره مه به ست له رووی مۆسیقاوه بئ، زۆر شته فیرووم. بۆ نمونه له عومری خۆم نه چوو بوومه ناو هۆلیک که تیپتیکی ئۆرکسترای لیبی. سه عات و نیویک مۆسیقای کلاسیک لیدری، په نجا که سه گۆرانی بلئ، به چینه کانی باس و به تینوور و ئالتۆسوپرانووه.

ئیمه کاتی خۆی لیره، له به ره کوردا یه تی و هه سته نه ته وه یی، بۆ ئه وه ی که سایه تی هونه ره مند به ره ز بکه بنه وه قوربانیمان به زۆر شته دا. یه که له وانه من پینچ نووسینم هه به له سه ره بازرگانی کردن به هونه ره وه، سه ره کۆنه ی ئه وه که سانه م کردووه شه وان ده چنه مالان مۆسیقا لیده ده دن. بۆ زانیاری له ئه وروپا له ویستگه ی شه مه نده فه ره ده بیینی تیپتیکی مۆسیقای زۆر به توانا مۆسیقا لیده ده دن. جاری وایه تووشی تیپی واده بی خۆت له به رچاوه ده که وی. مۆسیقاژهن و بلیمه تی وای تیدایه ئاگرت تیبه رده دا. له وه بن پرده، له وه سارد و سه رمایه مۆسیقا لیده ده دن و سندووقیکیان له پیش خۆیان داناوه. گوئیگره که شه ئه گه ره مۆسیقا که ی زۆر لا شیرین بی ئه وه په ره که ی یۆرۆیه که فری ده داته ناو سندووقه که وه. ئه وه عه یب نییه. مۆسیقا بۆ زه وق و خۆشی خه لکه، ئه وه بیره کۆنانه ی ئیمه هه مانبوو چه ز ده که نه مه یین.

له فیستیقاله کانیاندا، سالانه (۲۰-۳۰) رۆژ که ره ئالیان هه به، په نجا تیپ ده بیینی، ئه وه گه نجان، ئه وه کچه جوانانه، ئه وه نازدارانه، جلکی سه یر و سه مه ره و گالته جاری له به ره ده که نه، دینه سه ره جاده، مۆسیقا لیده ده دن و ئه وه خه لکه هه موو چه یران و سه راسیمه ده که نه.

وریا ئه حمده: زۆریه ی زۆری حاله تی دووه مه که باس کرد، چونکه زۆریه ی گۆرانییه کانی حه سه ن زیره ک و ماملئ فۆلکلۆرن، تازه بو مان ئاشکرا ده بی، هه ندیکیان ته نانه ت ئازهری و ئه ره مه نین، ئه گه ره که سییک بی به توانایه کئی نۆیه، به ته کنیکیکئی نۆی و ده نگیکئی سازگاره وه له وه شیرینتر و جوانتر و به مۆسیقایه کئی پته و و ریکوپیک بیلئ، سه ره سه رم، سه ره چاوم، به لام ئه گه ره بی شته که خراب بکا، ماملئ و حه سه ن زیره کیشمان له به رچاوه بکه وی نه یکه باشتره. خۆی ئه سله که هه به، جوانه، بۆ تیپکوپیکئی به دین؟

پامان: ئیمه هه ندی میلۆدی ره سه تمان هه به .. پیت باشه مۆسیقای ئه لیکترۆنی و جاز و ئه مانه بینه پالی؟

وریا ئه حمده: ئه گه ره کاره که به شپوه یه کئی ئه کادیمیانه بکری، که سییک خۆیندبیتی و ئه هلی کاره که بی، خراب نییه. کوردیش له وانه یه بتوانئ جازموزیکئی هه بی. بۆ نا؟ با که لک له وه بواره وه ریکری، ئامیری زۆر خۆشی تیدایه. یوسف باکووری یه که م که سه بو له هه ولیر که لکی له وه ئامیرانه وه رگرت، له گه ل ئه وه شدا که نۆتیشی نه ده زانی و ئه کادیمیش نه بوو، به لام چونکه گوئییه کئی زۆر به هیزی هه بوو نۆته کانی له به ره ده کرد و گیتاری لیده دا، مامۆستا جان-یش جازی له گه ل لیده دا، کورپیکئی دی هه بوو نۆرگی له گه ل لیده دا. به کورتی تیپتیکی جازیان دروست کرد. ئه گه ره ئه ورۆکه شه که سانیک له ناو کوردا هه بن، له رووی زانستییه وه توانای ئه وه کاره یان هه بی، با بیکه ن، با ره نگیکئی نۆی دروست بکه ن، با ره نگه کان زۆر بن، چونکه چیژی خه لک زۆره.

پامان: پاشی ئه وه ی ئیشیکئی زۆر له بواری مۆسیقادا کراوه، تیپی زۆر و ته قه لالی تاکه که سی زۆر .. من ماوه یه که له مه وه بهر شتییکم نووسی و پیشنیاری ئه وه م کرد کۆنگره یه که بۆ مۆسیقا و گۆرانی کوردی بکری. بۆ ئه وه ی له ویئنده ری بتوانین له وه زعی گۆرانی و مۆسیقامان بکۆلینه وه و پاسپارده مان هه بی بۆ ئه وه ی کاری جیددی بکه بن .. ئیه وه له وه باره وه چی ده لئین؟

وریا ئه حمده: ره نگه جه نابتان ئاگادار بن، منیش چوار پینچ جار جه ختم له سه ره ئه وه خاله کردۆته وه. مۆسیقای عه ره بی سالی (۱۹۳۲) له قاهیره کۆنگره ی یه که می به ست که گو بانچی و عه لی مه ردانیش له وی بوون. با کۆنگره یه کئی مۆسیقای کوردیش به سترئ. ئیستا توانامان هه به، حکومه تمان هه به، له سه ره ده می بارزانی نه مرده که جاری شوړش بوو و هه موو رۆژی ناپالم باران

هیچ عهیب و کهمایهسی و سووکایه تیش نییه.

له لای ئیمه دههۆل و زورناژهنی قور بهسه ربابه لباب شهرمه زاره، دهبی به لای ماله که شیدا نه رۆی، سلاویشی لینه کهی، ژنیشیان لینه خوازی، ههتا ماوه سه ری له قه پیلکیدا بی.

سه یید که ریم بلیمه تیک بوو، زۆرجار گوتومه نه گهر کورد نه بوایه ئیستا کوشکی ده بوو، چوارکس له بهر ده رگاکه ی نه یانده هیشته بچیته ژووری. قور بهسه ره له لای ئیمه چاوه شیک بوو، ههتا مرد له کورانی عه نکاوه بوو، تیر به زگی خۆی نه خوارد.

له وێ موسیقاژهن که دیته سه ر شانو نه گهر هیچیش نه زانی مه حاله پیی بلین تو خرابی. یان چه پله ی بو لینه دن. شتی وایه نییه وهک مرۆفیک ده بی هان بدری و ریزی لیبگیرئ. ئینجا له وێ خه لکی زۆر ناماده نییه، جاری وایه ئاهنگ ده گیرئ هه شت که س دین. لیره چه سه ده که س ناماده ده بن. ئیمه ده بی شانازی به و چه ماوه ره ی کوردستانه وه بکه بن، ده بی هه ول بده بن نه و ناماده بوونه ی خه لک بقۆزینه وه، چونکه رۆژیک دادئ نه وه ش نامیتئ.

رامان: به رای تو هونه رمه ند له ولاتی خۆی یان له ده ره وه ده توانئ کاری باش بو هونه ره که ی بکا؟

وریا ئه حمده: هه میسه له ولاتی خۆی، نه گهر کیانی هه بی. من که رۆبیشتم مخابن له کوردستاندا شه ری براکوژی بوو. هه موو دیه نه کان وای لیده کردیت ره شین بیت. ئیستا له سایه ی خوینی شه هیدان کوردستان ئاوه دان بوته وه، سوپاس بو خوا خه لک تیر بووه. شار رۆژ به رۆژ جوان ده کری. رۆشنبیران له رۆژنامه و گۆقاره کاند له سه ر ده سه لات ده نووسن و نه وان ناتوان قسه یان پیلین، شتی راست ناتوانن بشارنه وه.

شتی باش هه میسه له ولاتی خۆتدا ده کری. ئیستا له هه ولیتر و سلیمانی و ده وکدا ئۆرکسترمان هه یه. تیپی زۆرمان هه یه، به لām له نه وروپا سه ره رای نه وه ی زۆر موسیقاژهنی باشی لینه، نه گهر (مه د. تی. فی) نه بوایه ئایا ده کرا نه وانه کو بکرتنه وه. چه ند به رنامه یه کی پیشکه وتوو کرا، بیست موسیقاژهنیک، بیست-سی کچ و کوپ گۆرانی ده لین گۆرانیبیژیش دئ جارێک کوره جارێک کچه، یه کیک سه ره ره شتیان ده کا و سۆلۆکانیان به بیردینیتنه وه، وه کو ته خستیکی پیشکه وتوو رۆژه لاتی.

نه وه (مه د. تی. فی) کردی. نه گینا کئ هه یه بتوانئ ده رۆژان په نجا که س له شوینیکدا نان بدا، به تابه تی

له و گرانیه ی نه وروپادا، بو هاتن و چوونه وه پاره ی فرۆکه یان بداتی، له هۆله ندا و سوید و به لژیکا و فه ره نساره هاتبوون. بویه کارکردن له ده ره وه زه حمه ته.

رامان: تا ئیستا چه ند فیستیقالیکی موسیقای کوردی کراوه. جه نابت نه و فیستیقالانه چۆن ده بینی و چه ند ده کری جوانتر ریک بخرین بو نه وه ی زیاتر خزمه تی بزافی هونه ری موسیقای کوردی بکه ن؟

وریا ئه حمده: فیستیقالی هونه ری کاریکی شارستانییه و دلخۆشکاره، هیچ نه بی هونه رمه نه دنه کان یه کتر ده ناسن، هونه رمه نه ده پیشکه وتوو ده کان ده ره ده کهن. نه گهر ئاوازدانه ریکی چاکه، موسیقاژهنیکی چاکه، شاعیره کان له هه موو روویه که وه پۆزه تیقه. ئینجا خۆشه ویستی له نیوان نه ندامانی گرووپه کان دروست ده بی.

به لām له هه مان کاتدا، فیستیقال ناویکی زۆر گه وره یه. هه ر نه وه نییه ئاهه نگیکی ئاسایی بگیری. که چومه سلیمانی له فیستیقالی یه کیته ی هونه رمه ندانی کوردستان، به داخه وه به راستی شتیکم نه دی ناستی فیستیقالی هه بی. شتیکم بوو له ناستی ئاهه نگیکی موسیقای ئاساییدا بوو، که واته بو ناوی ده نری فیستیقال؟ گروپی لینه ده لی گۆرانیبیژه که م نه هاتوو، باشه بو پیشتر گریبه ندی له گه ل نه کراوه؟

رامان: زۆر گۆرانیبیژ که ده نگیکی باش و ره سه نیان هه بووه و له ئیزگی کوردی گۆرانی جوانیان گوتوو، به لām له بهر نه وه ی موسیقاژهنه کان عه ره ب بوون، موسیقاکه دوور بووه له رۆحی کوردی، ئیستا ته قه للایه ک هه یه که ده یه وئ به هۆی کۆمپیوته ره وه موسیقایه کی کوردی و نوئ دابن و ده نگه که وه ک خۆی به یلته وه. له و باره وه ده مانه نوئ رای جه نابت بزاین؟

وریا ئه حمده: رای من وایه نه و شتانه وه ک خۆی به یلترینه وه. مرۆف له جیاتی نه وه ی هینده ئاوپ له دووه بداته وه، وا چاکه به ره و پیششه وه بنواریت. نه وانه سه ره ده میکی خۆیان هه بووه. له ناو دلای خه لکدا ماون و ده ژین، زیندوون. با کهسانی تر که ده نگی باش و ره سه نیان هه یه بین، ئیستا هه موو توانایه ک هه یه، با شتی نوئ بکه ن.

رامان: بزافی ئیستا که ی موسیقای کوردی به به راورد له گه ل موسیقای کوردی له سالانی هه فتاکاندا چۆن ده بینی؟

وریا ئه حمده: ئیستا سه ره ده میکی دیکه یه. هه ر سه ره ده م و کاتیکی خالی پۆزه تیف و نیگه تیقی خۆی هه یه. مرۆف

پیده گه یه نرین.

رامان: به رای تو سرود ته ئیسیری ماوه بایه خی پیدری؟

وریا ئه حمده: له ماوه یه دا که کورد له ئالۆزی و ناخوشیدا بوو سرود وهک چه کیک به کارده هات. ئیمه ههزار راسپارده مان بوو ده هات که فلانه و فلانه سرود نابجی له قوتابخانه کان بکری، به لام ئیمه هه مانکرد.

بوو ئه و قوناغهی ئیستاش به رای من سرود هه پێویسته که فیری نه وه کانت ده که ی خاک و نیشتمان که یان خوش بوو. باسی ئه و هه موو خه لکه ی بوو بکری که له سه ر خاک و ولات شه هید بوون. باسی ئه نفال و هه له بجه ی بوو بکری. خه لکی میسر په نجا ساله له ژیر باری مه له کی هاتوونه ته ده ری، ئیستاش که «بیلا دی بیلا دی» ده لئین مچورکیان پیدادی و هه ست به شانازی ده کهن.

رامان: له کۆیه له هونه ری گۆرانی و مه قاماتدا تایبه تمه ندییبه ک هه یه. پیمان خوشه بزاین ئه و تایبه تمه ندییانه له چیدا ده بینی؟

وریا ئه حمده: من هه تا به رگی یه که می کتیبی «حاجی قادر» له نووسینی مامۆستای نه مر مه سهوود محمه د-م نه خویندبووه، کۆیه که شاری خۆمه ئاوام نه ده ناسی. له بازاری کۆیه دا گۆزه ری ئاسنگه ران جیا بووه، هه ی به قالان جیا بووه و هه ی هه موو پیشه کانی دیکه ش هه روا. سه رده می کۆن له کۆیه فه یسه ری هه بووه، خان هه بووه. به بیری من خانی سپی، خانی مه بیدانی سه ری، خانی زبیدی، ئه وانم به بیڕ دین. کۆیه کاروانسه رایه ک بووه. له مووسلیوه کاروان هاتووه ته که رکوک، له وێوه هاتووه کۆیه، چووه ته قه لادزی و سه رده شت و له وێوه به ره و ورمی چووه، ئه و پێوه ندییانه وایان کردووه کۆیه جوژه تایبه تمه ندییبه کی تیدا دروست بی. جوژه گۆرانیبه ک له کۆیه هه یه، به هه یج شیه وه یه که نه له سلیمانی و نه له هه ولیئیرئ نییه. ئیقاعیک هه یه که وه ک ستایشه کانی ئه نده لووسی ده بیینم. بوو وینه «شله و خانان» یان «بوو فربیی عاشقان» ئه وانه خاوه نی ره زمی خاون و به هه موو که سه یک ناگوترین. ئه و به ندانه له کۆیه هاتوون؟ ئه و شیه سه یه چه یه له کۆیه هه یه؟

من مندال بووم، گۆرانیبه کم له بابم گوئی لیبوو. له سالانی هه شتایه کان له سابلان قادر سه یاحی گوتوویه تی. «ئامین ئامینه». ئه ویش له و خاوانه یه، به لام له سابلان سه ری هه لدا. جاریکیان چوممه «به سته ستین» له گه ل ره سوول نادری و برایم قادری

ده بی گه شبین بی. ره ره وه ی ژبانیش ناوه ستی و هه ر به ره و پێشه وه ده چی، به لام له وانه یه له به ر ئه و چه ند ساله ی شه ری براکوژی که ئاسه واره که ی وا به ئاسانی ناسپته وه، هه ره وک سه رده می سی ساله ی به عس وه ک ده ستارپک ده به ارین و تووشی چه ندین جوژه نه خووشی ده روونی و سایکۆلۆژی کردین.

رامان: ئایا په یمانگه ی هونه ره جوانه کان/ به شی موسیقا، تا ئیستا توانیوه تی هه یج بوو هونه ری موسیقا بکا؟ ئه ی بوو پێگه یانندی باشتی به هه ره کان له وێ چ بکری باشه؟

وریا ئه حمده: کردنه وه ی په یمانگه ی هونه ره جوانه کان له هه ر شوینیکی خۆی له خویدا کاریکی پیرۆزه، به لام که سه یک که له وێ وهرده گیری، ده بی به هه ره مه ند بی و شتی پێی، ئه و به هه ره یه له وێ چه که ره بکا، گه شه بکا، ئا و بدری تا هونه ره مه ندی باشی لی دروست بکری، به لام به داخه وه خه لکیکی زۆر وهرده گیری، له وانه یه سی به هه ره مه ندی تیدا بی، ئه ویت هه موو خویندن ته وا و ده کا و ده بیته مامۆستا، ئه گه ره ئه وان هه ر بوو مامۆستایی ده خوینن، ده با بچه په یمانگه ی مامۆستایان جیتی خه لکی به هه ره مه ند بوو ده گرن؟ به م جوژه ئاستی په یمانگه که دیته خواره وه. له باره ی په یمانگه ی سلیمانیبه وه، شتیکیان پێگوتووم به راستی دلخۆشکاره، که چوم سه ردانی په یمانگه ی سلیمانیم کرد، مامۆستا عادل محمه د که ریم گوتی: شتیکی نویمان به ده سته وه یه که هه تا پۆلی دووم وانه ی گشتییان پیده لئین، له پۆلی دووم قوتابیبه کان تاقیکردنه وه یه کیان پیده کری، له و دوو ساله دا ئاشکرا ده بی کۆ به هه ره مه ند و کۆ به هه ره مه ند نییه. به هه ره داره کان جیا ده کترینه وه و ده خرینه پۆلیک که پیتی ده لئین پۆلی موزیک. له وێ به شیه وه کی پسه پۆری فیره موزیک ده بن و به ره و پێش ده برین. ئه وانی دیکه که به داخه وه زۆرینه یه و هه یچی پێ نییه، هاتووه خۆی پیدای شو کردووه ته وه، به واسیته و پسه و له و راسپارده هاتووه، ئه وان هه ش ده خرینه پۆلیکی دیکه و ده بنه مامۆستای سرود و موسیقا له قوتابخانه کاند. ئه وه شتیکی چاکه. هیوادرم هه ولیئیریش و ابکا. کاتێ ئه وم به دلداری کورم گوت، خه نی بوو. گوتی: با به نازانم چ بکه م؟ قوتابیبه به هه ره داره که ش که لکم لی نابینی. تو له پۆلیکدا وانه ی عه مه لی به بیست که س بلیتی، له سه عاتیکدا قوتابی سی ده ققه ی به به رده که وێ، به لام ئه گه ره پۆله که پۆلین بکری، ئه و کاته چوار- پینچ قوتابی به هه ره مه ندت هه یه. ته رکیز له سه ر ئه و که سانه ده کری و

چاومان به یهک کهوت، پیاویکیان له گهل بوو ناوی نه حمدهد بوو، حهیرانی دهگوت، که باسی سیوهم کرد، گوتی: به لئی به لئی مه به ستت نهو که سه یه که خه لکی گوندیکی سابلآغه. وه دیده زانی سیوه خه لکی گوندیکی سابلآغه. که واته پیوه ندیبیهک له نیوان هونه ری کوپه و سابلآغه هه یه.

به کاسیت چاوپیکه و تنیتم له گهل مامدا کردووه، ده لئی: سه رده می سمکوی شکاک دوو گهنج هاتبوونه کوپه، نهو کاته کاره با نه بووه و خه لکی کوپه شهوان زوو چوونه ته سه ربانی بنوون. لهو کاته دا نهو دوو گهنجه دهستیان به گورانی گوتن کردووه و دهنگیکیان لی هه لبرپوه، هه موو خه لکی کوپه یان حهیران کردووه. لیم پرسی: مامه زیاتر چ گورانییه کیان دهگوت؟ گوتی: گورانی «کیژی مه رو جوانی» که دواتر حه سه ن زیره کیش گوتوویه تی. دهیگوت به کولاناندا دههاتن و گورانییان دهگوت و نهو خه لکه یه کپارچه دههاتنه سه سواندان و گوتیان لیتراده گرتن.

له سه رده می پتیشه و قازی محه مه دیشدا نهو پیوه ندیبیه هه ره بووه. زور خه لکی تیکوشه ری سابلآخ هاتبوون له کوپه دانیش شت بون. ئایا نهو بووه؟ ئایا کاروانچییه تیه که بووه؟ نه مین تاغای نه خته ر دیوه خانیکی هه بووه، سه روه تی باب و باپیری له سه ر نهو دانوه. شهو تا به یانی مه قام و گورانی گوتن بووه.

رامان: ئایا پیویسته خانه می مه قاتمان هه بی بو نه وهی پهره به و هونه ره بدری و خه لکی به هره دار لهو بواره دا فیر بکرتن؟

وریا نه حمدهد: نهو په یمانگای خویندنه می باسم کرد یان با ناویکی دیکه می لی بنیین مه رج نییه ئیمه لاسایی عه ره ب بکه ینه وه. بو نمونه با «په یمانگه می موزیکی ره سه نی کوردی» بی. گرنگ نهو یه نهو په یمانگه یه مان هه بی، له تهک ئامیره ره سه نه کاند، مه قامه ره سه نه کان بخویندرتن و فیری دهنگخوشان بکری. مه رج نییه هه مووشیان که سانی نه کادیمیش بن. تو که سیتی نه خوینده وار، به لام شاره زا له مه قام بیته با قوتابییه کان فیر بکا.

رامان: نه می له باره می به نو تکردنی مه قاتمه وه رای تو چییه؟ چونکه هیندیگ ده لئین ته نوبت ناکری؟

وریا نه حمدهد: منیش ده لیم ته نوبت ناکری، هه رچه نده خویشم کردوومه. شیرین به هارم نووسیوه ته وه، به لام راستییه که می نهو یه نه گهر ریتم نه بی به دروستی نانوسریتته وه.

رامان: بیجگه له کاره هونه ربیه کانت کتیبی چاپکراویشته له باره می هونه ری موسیقاوه هه یه و ناو به ناو نووسینیش بلاوده که یته وه. پیتم وایه کاربگه ری نهو بیرو رایانه له کاره هونه ربیه که که متر نییه بو نه وهی بتوانری هونه ربیکی پاک به خه لک بنا سیرنی و به وه گوش بکرتن که کاری نه ساز بنا سه وه. پیت وانیه که مته ر خه مییه ک لهو بواره دا هه یه و که می لا لیکراوه ته وه؟

وریا نه حمدهد: منیش ته و او له گهل تدام. له هه موو کوردستانی باشووردا نهو که سانه می له سه ر موسیقا و گورانی ده نووسن ژماره یان له په نجه کانی دوو ده ست تینا په ری.

رامان: بو پشتگیری قسه که می جه نابت نیمه که ته وه ری موسیقا و گورانییمان له گوتاری راماندا هه یه به زه حمت با به تمان بو نهو به شه به ده ست ده گاه که به که لکی بلاو کردنه وه بی، که چی هه ن ده یانه وی گوتاری تاییه تی بو ده ریکه ن؟

وریا نه حمدهد: خه مت نه بی. له مه ودوا ده تانبی. با کوپیوتنه ری بکرمه وه.

رامان: به خوش حالیه وه... باشه تو چزن له چه می که ره سه نایه تی ده گه می؟ ئایا له روژتا و اش مه سه له می ره سه نایه تیبی موسیقا له نارادایه؟

وریا نه حمدهد: به لئی، موسیقاریکی ناوداری جیهانی هه به به ناوی (کرشون) که نه مریکیه، له موسیقاکانی خویدا زور په نای بردوته بهر موسیقای هیندییه سووره کان، چونکه نه مریکا کیشوهریکی نو تیه له چاو ئاسیا و نهوانی تر. نهو په نای بردوته بهر نهو موسیقایه تا تامه که می بنا سیری و مورک به موسیقا که بدات و بیته خاوه نی ره سه نایه تی.

بتهو قنی گه وره که له جیهاندا به خوام موسیقا ناوده بری، له سه مقونی نیو مه میدا، به شی چواره مه که می، پارچه موسیقایه کی فولکلوری نه مساوییه وه ری گرتووه. بو نه وهی بیسه لئینی که نهو مووزیکه یه که م جار نه مساوییه ئینجا دوا می ئینسانی یان جیهانییه. نمونه زوره، خاچادوریان ته نانه ت موسیقای ره سه نی کوردی به کاره ییناوه، هه لپه رکیتی گهنجه کورده کان که له شاییه کدا دیتوویه تی و بو می زیاد کردووه و کردوویه تیه کاریکی مه زن.

رامان: به لام لیتره زور که س ره سه نایه تی به وه لیکنه ده نه وه که تو بتوانی ئیزافه یه که ته هه بی و داهینان بکه می نهو نده به لایانه وه گرنگ نییه که تامووی کوردی

لیوه بیت یان نا؟

نه ته وه کانی ده و روبه ر سو و دیان له کورد بینیه وه. (هه رچه نده کوردیش دزی لیکر دوون). با پیرمان کوژراوه، به مندالی ده یانگوت نه وه سه لکی کافریه، نیمه به ردمان پیداده دا. له دۆلی نه سحابانیش دهستی دوو پیوا ناگاته ناو قه دی داره کانی، کهس ناو پیری بیانیری، چونکه هی نه سحابانه.

شاکر فه تاحی نه مریش ده لئ: کۆلکه مه لا و ناشی و نه زان و ایان له خه لکی گه یاند خوی گه و ره حه زی له مۆسیقا نییه. نهک هه ر مۆسیقا ژهنین، بگره گوئی گرتنیش له مۆسیقا هه رامه. نیمامی شافیعی ده لئ نه و ئامیرانه ی نییر و مین ده چنه ناو یه کتری، هه رامه گویشیان لیبگری، نهک لییانیده ی. ئه ی نییر و می جوت نابن؟ بو نه وه هه رام نه بی، بو ئامیریکی قامیش بچیتته ناو یه کتری هه رام بیت؟

پامان: ئایا دهنگی ئافرهت بو چرینی مه قام له باره؟

وریا نهحمده: ئافرهت به رای من له روهی دهنگه وه هیچی له پیوا که متری نییه. ژنیکی وهک «ویتنی هویتسن» که ژنیکی نه مریکییه و له ره شه کانه، دهنگیکی هه یه ده یکاته فلووت و .. نایکاته چی ..؟ چه هچه هه ی بولبولان و هه موو مووی له شت هه لده ستیته سه ر پی. چۆپی که باسمان کرد و هه برانی چریوه، من ناوم نابوو «کۆپی»، شتیکت پیدابا ته واو به فاریزه و نوخته وه له به ری ده کرد. ئافه رین بو نه و کچه. گوژرانی نه مر حه مه سالتح دیلان کئی توانیویه تی بیلی؟ چۆپی ده یگوت. دوو رۆژ له ته له قزیون پرۆقه ی هه برانم پیکرد که هه برانه که ی گوت و ته واو بوو، ماچم کرد و گوتم: هه ی ئافه رین کچی خۆم.

پامان: بایه خدانته به ئافرهت، وهک ده زانین له دانانی تپیی خانزاد و ئینجا ده ستگیرویی کردنی چهنده ئافره تیکی به هه رمه مند، بو چی ده گه ریتته وه؟

وریا نهحمده: هه میشه له چاوپیکه و تنه کانم له ته له قزیونیش گوتوومه، ئافه رته ی کورد زۆر گوناچه. زۆر به چاوی سووک سه بر ده کری. کوپ بو ی هه به سه عات یه کی شه و بیتته وه مالتی، پیشوازی ده کری. نه گه ر سن کچیشی براده ر بی، بابی ده لئ ئافه رین کوپم و له جیتیگی تر ده لئ کوره که م سن دۆستی هه به. نه وه قه ده غه نییه، هه رچی بیکا کوره. باشه نه دی نه و کچه قور به سه ره نه فسی نییه، بو نه توانی دۆستیکی بگری؟ بو نه گه ر ده ده ققه به درهنگ کهوت لیتی بدری و بکوژری؟ ژنیش ئینسانه و خوا دروستی کردوو و نه و حه زه ی داوه تی. باشه بو له پیوا هه لال بی چوار ژن بیینی، به که یفی خۆی

وریا نهحمده: که کاریکی نوئی ده کری زباتر ناوی داهینانی لییده نری، به لام ره سه نایه تی نه وه یه که مۆسیقا که مۆرک و تامووی نه ته وایه تی لی بتکی و پییه وه دیار بی، سه به ی لی ره ئاوازیکی تو مار بکری عه ره بی بی پیی بلیم نه وه ره سه نی کوردییه؟ بیگومان نه وه ره سه نی کوردی نییه. بو نمونه سیدییه کی هونه رمه ند عه دنان که ریم-یان بو لیدام، نه وه ل جار گوتم نه وه «شه جهریان» ه، دواپی که دهنگی هات عه دنان که ریم بوو، نه وه له گه ل زه که ریا جیاوازی چیه که ئاوازه که ی تورکی بوو. هیچ کامیان ره سه ن نین. نه وه ی که ئاوازیکی نوئی داده نی، ئیزافه یه ک ده کا نه وه داهینانه.

پامان: له کاتی ئاواز داناندا له پیتشدا بایه خ به شیعر ده ده ی یان ئاوازه که؟

وریا نهحمده: زۆر جار سه عات یه کی شه وی، شتیکی نه به یشتتوه بنووم، که رسته یه کی مۆسیقای نوئی بووه. بو وینه مۆسیقایه ک ده لیمه وه نازانم چیه. خواجه نه وه هی کتییه؟ ده بینم هی کهس نییه، نه و جار زانیومه که ئاوازیکی نوئییه و بۆم هاتوو و تو مارم کردوو. دواپی ویستوومه بنوومه وه، گوتوومه نابی ئاواها بی، ده با ئاوی لیبکه م، دیسان هه ستاوم و تو مارم کردو ته وه. دواپی له جوان کردنیدا ئیشم کردوو، ئینجا له شیعریکی گه راوم بۆی. ماموستا مسته فا زهنگه ی شاعیر شایه دی نه و حاله ته یه. من پیش نه وه ی بۆم بو هه نده ران، ئاوازیکی بو هونه رمه ند شیرزاد چاوشین دانا، داوام له مسته فا زهنگه کرد شیعریکی بداتی چیرۆکیکی بی. شتیکی بو خه لک بگریته وه، به داخه وه شیعه ر فۆلکلورییه کافمان یه کیتی باه تیان تیدا نییه. مسته فا گوتی: که ئاوازیکی دانا بو منی بیته، من شیعریکی بو داده نیم، به راستی ئاوازیکی له شیعر که متری نییه. ئاواز و شیعر و دهنگ سن کۆله گه ی گوژرانی.

پامان: زۆر جار ئافرهتانه دینه ناو هونه ر، ماوه یه ک ئیش ده که ن، دواپی واژدین و به جیتی دین. هۆبه که ی له چیدا ده بینن؟ ئایا خۆیان به رپرسن یان ده زگا هونه ریه کان؟

وریا نهحمده: نه گه ر لیم عاجز نه بن ده لیم هۆکاره که ی ئایینییه. «تۆمابوا» یه کی رۆژه لالتناسی فه ره نسی که هاتوو به دواپی مۆسیقای کوردیدا گه راوه، ده لئ: کورد له سه رده می ساسانییه کاندایه پیش هاتنی ئیسلام شارستانیه تیکی زۆر گه وره ی له مۆسیقادا هه بووه و

ئىستا له تورکيا نامپىرى تهنور که هی کوردانه و تورک وهى گرت، کردوويه تيبه ساز و ناویشی گۆرپوه. دوایش کردوويه تيبه «سازفامیلی» وه که مان. کۆنتر باس ههیه بابه گه ورهیه، دواپی چهلۆ ههیه باپیرهیه، قیولا ههیه بابه و ئینجا که مان که کوره کهیه. پیکه وه داده نیشن، ئەو چوار نامپیره له باتی نۆرکسترا بهک ده توانن موسیقا لیبدنه.

ئهوانیش وایان کردووه، «سازدیوان» گه وره کهیه، ئینجا «باغله مه» ههیه ناوه راسته کهیه، پاشان «جوره» ههیه دهنگ تیره کهیه. له ئەکادیمی دهیخوین. په پره و پروگرامیان ههیه. با کوردیش زیرهک بی، باله بان و لیبکا، تهنور و لیبکا. دههۆل و لیبکا. سهنتور و لیبکا. ئیمکانانمان ههیه.

ئهگهر به دهنگمانه وه بپن و زهمینه بره خسی، ئەگهر لایه نه پتوه ندره کان و وهزاره تی رۆشنییری با وهشمان بۆ بکه نه وه ئەوه پرۆژهی گه وره مان پتیه و له سه خیران شتی گه وره دروست ده که بن.

پامان: ئەی دیاردهی کۆچی هونه رمه ندان که خۆشت یه کیتک بووی له وان، سالانیک بوو ببوو به دیاردهیهک و ئیستا له پاشه کشه دایه. ئەمه به لیکدانه وهی تۆ به قازانجی هونه ر شکایه وه؟

وریا ئەحمده: تارادهیهک به لئج، ئیستا له وئ زۆرمان ههیه دهخوین، هه مانه خویندنیان ته و او کرد. هونه رمه ند سالار تازید که قوتابی خۆم بووه کۆنسرقاتواری له وئ ته و او کرد. هونه رمه ند شیروان غه فور که خه لکی سلیمانییه ئیستا له هۆله ندا دهخوینتی. هونه رمه ند به رهم، که خه لکی سلیمانییه له هۆله ندا دهخوینتی له کۆنسرقاتوار. هونه رمه ند ئاکۆ عه زیز له فرانکفۆرت کۆنسرقاتوار دهخوینتی که مایه ی دلخوشیه. خه لکی دیکه ش هه ن که دهخوین و ئەوهی که نه شی خویندووه سوودی وه رگرتووه. من ئەو هه له م بۆ په خسا چوار مانگ له گه ل ئەو مامۆستا هۆله ندیه بژیم به ناوی (Bam) زۆر سوودم لی دیت. موزیکه نیککی پرۆفیشناله و به موسیقا دهژی. ئەو پتوه ندییه به سوودی هونه ری نه ته وه که مان ده گه رپته وه.

پامان: مه سه له ی دهنگ و تۆمارکردن و ستۆدیوی پینشکه وتوو لیره که متر بایه خی پینه درئی که زۆر گرینگه بۆ تۆمارکردنی گۆرانی و موسیقا له و باره به وه چ ئەزمونیکت ههیه؟

وریا ئەحمده: کتیبیکم کۆبی کرد، له ئەکادیمیای هۆله ندا دهخویندنی، نزیکه ی دوو سال له گه ل کابراههک

سیکس بکا و ده دۆستیشی له دهره وه هه بی، کچیش به س له گه ل پیاویک ببینری، شاربه دهر بکری و حه یاو شه ره فی ببردنی، ئیستا له ئەوروپا چی پیاو ده یکا، کچیش بۆ ههیه بیکا. ئەوانیش خوا و تاینیان ههیه.

پامان: که سی تر له ئافره تاندا ههیه له ئاستی چۆبی و ئەوانی تر دا بی؟

وریا ئەحمده: به لئج کچیککی تر هه بوو، ناوی رۆزه بوو، قوتابی و خه لکی سلیمانی بوو، دهنگی زۆر خۆش بوو، کچیککی زۆر نازدار بوو، دهیوست بیته گۆرانیبێژ. ئەوه مایه ی دلخوشیه، چونکه کچه کان چا و له یه کتری ده که ن. جارن دهیانگوت چا وهش، ئیستا ده لئین هونه رمه ند. ئیستا ژنیک، ناوی «هیشی» یه بووه ته گۆرانیبێژ، کوری عازبه. مېرده که ی و کوره که ی پتیا ن ناخۆش نییه. با بیج، ئاوا ته و قه که ده شک، که خه لک دیتی یه ک نییه، دوو نییه، ده نییه، ئیتر باسی کن ده کا. جارن ئەگهر یه ک کچ بوو یان دوو بوو هه زار ناو و ناتۆره یان به دوو ده خست.

پامان: هیوادری به هاتنه وهی جه نابت له هه ولیریش ئەو ته و قه بشکی. حه فتاکان له هه ولیر، ئافره ت زیاتر ده هاته ناو جه ماوهر بۆ گۆرانی گوتن. مامۆستا ئەو تالان و برۆیه ی ئیستا له گۆرانی و هونه ری کوردی ده کری له لایه ن تورک و عه ره ب و فارسه کان چاره سه ری ئەو کیشه یه چۆن بکه بن؟

وریا ئەحمده: من زۆر جاری دیکه ش گوتوومه، ئاواز به هیچ شیوه یه ک له تیکست که متر نابینم. ئەوان هه رچی بکه ن، تیکسته که ش بگۆرن، ئاوزه که هاوار ده کا کوردیه. له هه ندی جیگادا گۆرانییان دزیوه لی لی و لۆلویه که ی هه ر پتیه ماوه، نه یان توانیوه لای به ن. ئاوازی کوردی هه ر دیاره، رۆیشتن و گه شبینی و سووکییه که ی، تامبوونه که ی هه ر دیاره.

پامان: چ نامپریکی رۆژئاوایی زیاتر له گه ل موسیقای کوردی ده گۆنچی؟

وریا ئەحمده: ئەو تپانه ی رۆژهه لات، تپه کانی میسر و ئیران و تورکیا و کوردستانیش وهک تپه باواجی و سلیمانی و ئەمانه زۆر نامپری موسیقای رۆژئاواییان تپدایه. که مان، کلارنیت، ئۆکۆردیون، ئۆرگن، چهلۆ، قینگۆز، پیانو، کۆنترباس، جاز، فلوت، ئەوانه هه موو نامپری رۆژئاوان. ئەو نامپره نه ی ده توانن به هی رۆژهه لاتیان دانین، عوود و قانون و باله بان و شمشالی قه میش و دههۆل و زه رب و دهف و تهنور و جۆزه، ئەوانه ن.

ئیشم کرد «سپسته ستودین» خاوه نه که ی ناوی «دیک» بو، ورده ورده فیریشی ده کردم. مینۆتانه که ی سی مه تر درپۆ بو، سپسه چوارسه دوگمه ی له سه ر بو. ئیستا ئیشیان هموو به کۆمپیوتەر راده پهرین، ئیتر لپی فیربوم، کتیبه که شم هیناوه. له گه ل ستودینۆیه کی دیکه له ئەمستردام له سه ر ئەوه ریککه تووم ناوی «پارت سمیت» ه، گوتم ئەگه ر له داهاتوودا بمانه وی ستودینۆیه کی ئاوامان بۆ بیناکه ن (۷۴) هه زار یۆرۆ ته کلیفی ده کرد، پێشکه و تووترین ستودینۆ، گوته به (۶۲) هه زار بۆ ئیوه ته و او ده بی له به ر ئەوه ی بۆ ده ره وه زه ربیه ی له سه ر نییه ده روات. (وه زاره تی رۆشنبیری) که داوای لیکردبووم بۆیان بنیرم، بۆم ناردن، به لام گوته یان تۆ درهنگ ناردت و ئیمه له گه ل کۆمپانیا یه کی تورکی ریککه و تووین.

پامان: پاکترین و ره سه نترین میلۆدی کوردی له کوته کوردستاندا ده بینی؟

پامان: له هه موو ناوچه کان، کۆیه مه قامه کان، سپه، له هه ورامان سیاچه مانه و هۆره ی جافی، بچینه کوردستانی موکریان پایزه و گه لۆ و بوهاریان هه یه، دپیه هه ولیر حه یرانه، ده چینه سلیمانی سه فه ره، که رکوک ئەللاوه یسی و قه تاره، ده چیه کرمانجه تی تورکیا، ئەوه سه د جوژه لاوکیان هه یه.

پامان: تکایه ئەو ناوانه به رسته یه ک.

ولیه م یوچه نا؟

پامان: قوتابخانه یه ک بوو بۆ کۆمه لیک هونه رمه ندی شاری سلیمانی.

پامان: تیپی باوای؟

پامان: له گه ل که میی ئەندامانی توانی له فیستیقالی یه که می هونه ری کوردی له به غدا ئاداری (۱۹۷۴) له ناو ئەو هه موو تیپه کوردیه دا پله ی یه که م به ده ست به یین.

پامان: باکووری؟

پامان: ئەویش بووه په یمانگه یه کی چکۆله له شاری کۆیه.

پامان: سپه؟

پامان: جی په نجهی له ناو مه قامی ره سه ن و که له پووری کوردیدا دیاره.

پامان: مشکۆ؟

پامان: هه مان سپه یه له هه ولیردا.

پامان: دلشاد حه مه سه عید؟

پامان: ئەستیره یه کی گه ش بوو له ئاسمانی بادینان هه لات.

پامان: نه سیر شه مه؟

پامان: عوودنۆیه کی بلیمه ت که عووده که ی تامی گیتار ده دات.

پامان: ئەنوه ر قه رده اغی؟

پامان: کامکاره کان که پێشکه و تووترین تیپه، هه ندیک له سۆلۆیه کانێ حه فتاکانی مامۆستا ئەنوه ر دووباره ده که نه وه.

پامان: رزگار خوشناو؟

پامان: عوودنۆیه کی بلیمه تی کورده.

پامان: شقانه ره ره؟

پامان: له هه موو دنیا دا سیمبۆلی هونه ری کوردیه. ریزیک گه وه ری له ئەوروپا هه یه، به لام هیشتا زیاتر ده توانی له وه پتر پێش بکه وی.

پامان: خالید سه رکار؟

پامان: ئەندامی کی چالاکی تیپی سلیمانی بووه.

پامان: تیپی مۆسیقای شۆرش؟

پامان: چپایه کی هونه ری و وه لامدانه وه یه ک بوو بۆ دیکتاتۆریه تی به عس که ئیمه له ناو ئەشکه و تیشدا بین، کوردین و تیمانگه ن.

پامان: حه سه ن گه رمیانی؟

پامان: ده نگیکه ره سه نه و شاره زای مه قامه کانێ گه رمیانه.

پامان: زه که ریا؟

پامان: له به ر ئەوه ی مۆسیقاژهن بوو توانی له ئەدائی گۆرائیی کوردیدا شیوازیکی نوێ زیاد بکات.

پامان: زاهیر محه مه د؟

پامان: سه رۆکی یه که م تیپ بووه که ئیشم تیدا کردووه.

پامان: زیاد ئەسه د؟

پامان: ده نگیکه شیرین و رۆحسووک، ئیستا ئاوازیش داده نی.